

Ідэі, якія
НЕ ПАКІДАЮЦЬ
РАЎНАДУШНЫМІ
НІКОГА

МЫВЯЖКА

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

24 ЛЮТАГА 2022 г.

ЧАЦВЕР

№ 37 (29659)

З ЯКІМІ ДУМКАМІ
ЖЫВЕ І ПРАЦУЕ
МАЛАДЫ ЗААТЭХНІК
У ВЁСЦЫ

МЫВЯЖКА

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір **КАРАНИК**,
старшыня Гродзенскага
аблвыканкама:

«У Год гістарычнай
памяці мы хочам
актывізаваць работу
з мемарыяламі
і помнікамі, прысвечанымі
Вялікай Айчыннай
вайне. У планах —
не проста падтрыманне
такіх аб'ектаў
у належным выглядзе,
але і рэканструкцыя
помнікаў, якія час
не паікадаваў. Наша
задача — захаваць
месцы воінскай славы.
Святы абавязак кожнага
беларуса — памятаць
пра подзвіг сваіх дзядоў
і прадзедаў. Важна
перадаць гэтую памяць
наступным пакаленням,
выхаваць сапраўдных
патрыётаў, якія і далей
будуць гарантаваць
бяспеку краіны і захаваць
памяць аб не адным
пакаленні воінаў, якія
сваім жыццём заплацілі
за магчымасць жыць
у незалежнай краіне, так,
як марыць жыць любы
народ, — на сваёй зямлі
і з упэўненасцю глядзець
у будучыню».

Будучыня ў нашых руках

Фота: БелТА

У Віцебскім дзяржаўным каледжы электратэхнікі адкрылася новая сучасная лабараторыя электрычных вымярэнняў. Праект ажыццяўляецца ў рамках рэалізацыі дзяржаўнай праграмы «Адукацыя і маладзёжная палітыка» на 2021—2025 гады.
На здымку: будучыя тэхнікі-электрыкі Ягор АКУЦЁНАК і Уладзімір ШЧАПЯТКОЎ.

Вайна пад стрэхамі

ТРАГЕДЫЯ І БОЛЬ ВЁСКИ ГАІ

У Магілёўскім раёне збіраюцца ўшанаваць памяць
партызанскіх сувязных

Маріну Ядвігі Бардзілоўскай
паставілі на ўлік
як воінскае пахаванне.

Гаі — вёска на паўночным ускрайку Магілёва. Адтуль нават можна ўбачыць дах чыгуначнага вакзала. Да вайны гэта быў невялічкі пасёлак, зараз на месцы старых дамоў будуецца катэджы магіляўчане. Тут вельмі прыгожа. Маляўнічыя ўзгоркі і равы, побач лес, рачулка і лагодная для сэрца цішыня. У гарачым 1941-м усё было па-іншаму. Тут рубяжы горада абараняў легендарны міліцэйскі батальён пад камандаваннем капітана Канстанціна Уладзімірава, у які ўваходзілі і зусім яшчэ зялёныя курсанты. Амаль усе яны паляглі на гэтай вышыні. Сёння яна абазначана вялікім мемарыяльным комплексам, нашчадкі берагуць памяць пра абаронцаў. Але ў нас не так шмат памятных месцаў, дзе пахаваны мірныя жыхары. Іх смерць часам была не менш жахлівай і пакутлівай. У вёсцы Гаі яшчэ жывуць сведкі тых нечалавечых акцый застрашвання і забойства сялян. Ад іх расповедаў мурашкі па спіне. Ім ужо далёка за восемдзясят, і яны спяшаюцца за-сведчыць перад нашчадкамі, як гэта страшна, калі ў дом грукаецца не віртуальная, а рэальная вайна.

СТАР. 13

Спажывец

ДАЧНІКІ РЫХТУЮЦА ДА ПАСЯЎНОЙ

Насенне і садовы рыштунак:
што пачым у новым дачным сезоне

Цяжка паверыць, але
вясна ўжо не за гарамі.
Каб пераканацца ў гэтым,
дастаткова наведаць крамы для
агароднікаў-саводаў:
там ужо ў разгары бойкі гандаль.
Мы вырашылі пабываць
у адным з найбуйнейшых
сталічных гандлёвых
цэнтраў, дзе прадаюцца
насенне і садовы інвентар,
і даведацца, колькі
сёлета давядзецца ўкласці
у соткі, каб атрымаць
уродаж.

СТАР. 5

КОРАТКА

- Павышаць цэны на цыгарэты ў Беларусі з 1 сакавіка не плануецца, паведаміла Міністэрства па падатках і зборах.
- У 2021 годзе экспарт харчовых тавараў і сельскагаспадарчай сыравіны павялічыўся да 2020 года на 17,3 працэнта і дасягнуў \$6,7 млрд. У выніку за год забяспечаны прырост каля \$1 млрд. Дадатнае знешнегандлёвае сальда складала \$2,2 млрд.
- У Беларусі ў 2021 годзе на фінансаванне аховы здароўя было выдзелена больш як Вв8 млрд.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

НАРОД ВЫЗНАЧАЕ СВОЙ ЛЁС

Карэспандэнты «Звязды» пабывалі на адным з выбарчых участкаў сталіцы, дзе паназіралі за ходам галасавання

Учора з раніцы на выбарчым участку № 5 Мінска было нешматлюдна. Бліжэй да абеда людзей пабольшала. Як паведаміў намеснік старшыні выбарчага участка № 5 Цэнтральнага раёна Павел НЯМКОВІЧ, дастаткова нядрэннага яўка была ў аўторак, у першы дзень датэрміновага галасавання.

«Прышлі 37 чалавек, што склала амаль 5 % ад грамадзян, якія ўнесены ў спісы, — заўважыў прадстаўнік участковай камісіі. — Як паказвае практыка, у датэрміновым галасаванні ўдзельнічае каля 40 % выбаршчыкаў. Большасць грамадзян прыходзіць на ўчастак у асноўны дзень галасавання».

Паколькі падчас рэферэндуму выбарчы ўчастак памяншаў дысплакацыі, была праведзена вялікая папярэдняя работа па інфармаванні жыхароў, якія да яго адносяцца, аб новым размяшчэнні. Пакуль ад тых, хто прагаласаваў, як паведамілі члены выбарчай камісіі, не паступіла ні адной заўвагі наконт пераносу участка.

Да тых, хто па аб'ектыўных прычынах не можа прыняць удзел у галасаванні, але жадае выканаць свой грамадзянскі абавязак, у асноўны дзень галасавання, 27 лютага, прадстаўнікі участковай камісіі прыедуць дамоў. Такія просьбы ў выглядзе заявак ужо паступаюць у камісію. Выезд на дом прагледжаны да пахальных грамадзян, інвалідаў, а таксама хворых на каранавірусную інфекцыю. «Каб не дапусціць

захворвання ў членаў камісіі, у Цэнтральным раёне арганізаваны спецыяльныя групы, якія будуць вязьдзяць на дом, — удакладніў Павел Нямяковіч. — Яны забяспечаны ўсімі неабходнымі сродкамі індывідуальнай абароны».

Выконваюцца эпідэміялагічныя меры і на самім участку галасавання. У зале ўстаноўлены дэзынфектары для апрацоўкі рук, каму неабходна, выдаюцца маска і пальчаткі. Акрамя таго, у памяшканні, дзе адбываецца галасаванне, кожны дзень гадзіны праходзіць вільготная прыборка. Ручкі, а таксама іншыя паверхні апрацоўваюцца спецыяльнымі сродкамі.

На ўчастку працуе 10 нацыянальных назіральнікаў. «Што датычыцца работы выбарчай камісіі, ніякіх заўваг няма, — адзначыў назіральнік Сяргей ХІНЕВІЧ. — Аднак магу заўважыць, што і людзей мала».

Суразмоўнік кажа, што ў назіральнікі пайшоў па ўласнай ініцыятыве. Падобнага вопыту мужчына дагэтуль не меў, падчас гэтай выбарчай кампаніі, звязанай з рэферэндумам па Канстытуцыі, вырашыў, што не можа быць убаку ад гэтай

найважнейшай палітычнай падзеі. «Я неабякавы да таго, што адбываецца ў нашай краіне, падзяліўся ён. — Мне не ўсё роўна, што адбываецца цяпер, а тым больш, што будзе потым».

Як лічыць выбаршчыца Таццяна Маскалі, нельга быць абякавым да рэферэндуму па Канстытуцыі. «Гэта наша будучыня, — кажа жанчына. Канстытуцыя — закон, па якім мы жывём. У нас ёсць дзеці,

унукі, і хочацца, каб у іх усё было добра. Гэта ўжо расшэне людзей — прагаласуюць яны «за» ці «супраць», але прыйсці на выбарчы ўчастак павінен кожны грамадзянін Беларусі».

— Я прыйшла на галасаванне, бо так лічу патрэбным асабіста для сябе, — паведаміла карэспандэнту Клаўдзія Мінакова. — Я ўсё жыццё была ў перадавіках, хадзіла на ўсе важныя мерапрыемствы, у тым ліку заўсёды выконвала такі грамадзянскі абавязак, як права голасу. Цяперашні рэферэндум не выключэнне.

Па словах выбаршчыцы Волгі Арэшкінай, у гэты гістарычны момант, у дадзенай палітычнай сітуацыі адзінае правільнае рашэнне — прагаласаваць за змяненні ў Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь.

На сваім участку ўжо аддаў голас і кіраўнік Цэнтрвыбаркама. Як аказана ўвагу ў размове з журналістамі старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Ігар КАРПЕНКА, Канстытуцыя — той документ, па якім краіна жыве, развіваецца. «Гэта і пэўная сацыяльная палітыка, і пэўная эканамічная палітыка, гэта ў цэлым ідэалогія дзяржавы, дакумент, без якога не можа абысціся ні адна краіна, — перакананы кіраўнік Цэнтрвыбаркама. — Звяртаючыся да людзей, высвятляючы іх пазіцыю, меркаванне, адносіны, такім чынам дзяржава падкрэслівае далучэнне грамадзян да фарміравання гэтага дакумента. Кожны з нас павінен унесці сваю лепту ў фарміраванне Канстыту-

цыі, па якой мы будзем жыць. Трэба цаніць тое, што народу прадстаўлена права вызначыць шлях развіцця краіны».

Падводзячы вынікі першага дня датэрміновага галасавання, Ігар Карпенка заўважыў, што ў Цэнтральную камісію не паступала ніякіх заўваг. «Былі звароты, звязаныя з тым, што грамадзяне зарэгістраваныя ў адным месцы, а прагаласаваць хочучы па месцы пражывання, — раскасаў ён. — Мы яшчэ раз нагадваем грамадзянам: каб прагаласаваць па месцы пражывання, неабходна прад'явіць дакумент, які пацвярджае іх месца пражывання. Гэта можа быць дагавор найму жыллага памяшкання, зарэгістраваны ва ўстаноўленым парадку».

Па словах старшыні Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, галасаванне ідзе ў штатным рэжыме. «Сур'ёзныя заўвагі пакуль няма, — заявіў Ігар Карпенка. — У першы дзень галасавання прагаласавала 6,19 % грамадзян, уключаных у спісы. Мы так і меркавалі, што ў гэтыя дні будзе прыкладна такая яўка. Як правіла, у нас датэрмінова галасуе 30—40 % насельніцтва. Пры гэтым людзі не павінны нікому тлумачыць, чаму яны галасуюць датэрмінова».

Каментуючы спробы пэўных дэструктыўных сіл сарваць рэферэндум, Ігар Карпенка адзначыў, што ёсць адпаведныя артыкулы ў нашым заканадаўстве, якія ў такіх выпадках могуць быць прыменены праваахоўнымі органамі. «Калі нехта з нечым не згодны, то хто перашкаджаў уносіць альтэрнатыўны варыянт Канстытуцыі? — падкрэсліў старшыня ЦВК. — Мы ж убачылі Канстытуцыю не з указа. Мы абмяркоўвалі яе і ў перыяд канстытуцыйнай камісіі, і ў перыяд усенароднага абмеркавання. Кожны мог выказаць свае пажаданні, заўвагі, прапановы. Маральны бок пытання павінен заставацца ў падпарадкаванні тых грамадзян, якія гэтую мараль паруюць, у тым ліку такімі дэструктыўнымі дзеяннямі».

Вераніка КАНЮТА.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

БРЭНД УСЁЙ КРАІНЫ

Свята «Купалле» ў Год гістарычнай памяці злучыць у сабе традыцыі і сучаснасць. Аб гэтым скажаў учора намеснік прэм'ер-міністра Ігар ПЕТРЫШЭНКА на пасяджэнні арганізацыйнага камітэта па падрыхтоўцы і правядзенні «Купалля» («Александрый збірае сяброў»), паведаміў карэспандэнт БЕЛТА.

«З часоў свайго станаўлення «Купалле» стала адной з важных культурных пляцовак краіны, што злучае традыцыі і сучаснасць. Мы даўно вызначыліся з агульным фарматам мерапрыемства, які дае магчымасць забяспечыць правядзенне яркай культурнай падзеі. Але нам нельга спыняцца на дасягнутым, тым больш што творчасць — гэта не застылы элемент. Пастаяннае штогадовае пашырэнне фармату свята, яго маштабу, з'яўленне новых выставак, пляцовак, паказаў і выступленняў сведчыць аб існуючым патэнцыяле, які трэба прадэманстраваць і ў гэтым годзе», — сказаў Ігар Петрышэнка.

Як адзначыў намеснік прэм'ер-міністра, 2022-і — Год гістарычнай памяці, таму тэматыка мерапрыемстваў, пляцовак і галоўнага канцэрта павінна быць звязана з захаваннем памяці аб развіцці і станаўленні як краіны ў цэлым, так і асобных яе населеных пунктаў, арганізацыі, а таксама ўкладаў вядомых і простых людзей у гэты працэс. «На святкаванні «Купалля» мы дэманструем розныя гістарычныя элементы, абрады, якія ідуць з глыбіні стагоддзяў», — дадаў ён.

«Свята «Купалле» — гэта не толькі брэнд Магілёўшчыны, Александрый. Гэта брэнд усёй краіны. На мерапрыемства прыязджаюць замежныя госці, суседзі з Расійскай Федэрацыі (у тым ліку з далёкіх рэгіёнаў — Сібіры, Далёкага Усходу), Украіны, краін Балтыі і акуюцца ў атмасферу гэтага свята, — аказана ўвагу віцэ-прэм'ер. — На свяце заўсёды шмат моладзі, невадвельніцаў з дзецьмі. Традыцыйна мы запрашаем і дыпламатычны корпус».

Свята ў 2022 годзе плануецца правесці па аналогіі 2021 года — у адзін дзень, пачаўшы работу пляцовак 9 ліпеня (субота) з 11.00 і завяршыўшы начной дыскатэкай 10 ліпеня (нядзеля) у 3.00. Традыцыйна асноўнымі мерапрыемствамі стануць цырымонія адкрыцця, ушаноўванне перадавікоў аграрна-прамысловага комплексу, канцэртны артыстаў эстрады, начная маладзёжная дыскатэка, гала-канцэрт, гандаль на імправізаваных кірмашовых вуліцах.

Акрамя таго, будуць працаваць тэматычныя пляцоўкі, а на кірмашовых вуліцах разгорнуць работу гандлёвыя рады, гульнявыя атракцыёны, цырк-шапіто, выставы-продажы, рэгіянальныя міні-палітэі, сфарміраваныя па відах народных промыслаў і рамёстваў. Асноўным мерапрыемствам стане гала-канцэрт — музычнае падарожжа ў жанры караоке «Вакол Беларусі за адзін канцэрт», які пройдзе на галоўнай сцэнічнай пляцоўцы.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У ААН занепакоены ростам гвалту ў дачыненні да мігрантаў на граніцах Еўрасаюза

Ва Упраўленні ААН па справах бежанцаў (УВКБ) выказалі занепакоенасць узрослай колькасцю выпадкаў гвалту і сур'ёзных парушэнняў праваў чалавека ў дачыненні да бежанцаў і мігрантаў каля еўрапейскіх граніц, вынікае з апублікаванай заявы. Пра гэта паведамляецца на сайце Цэнтра навін ААН. У апошнія месяцы УВКБ рэгулярна атрымлівае паведамленні аб гвалце, жорсткім абыходжанні і затрыманні на сухапутных і марскіх граніцах Еўрапейскага саюза. Гэта адбываецца, нягледзячы на неаднаразовыя заклікі ўстаноў ААН, у тым ліку УВКБ, спыніць падобную практыку. Так, на сухапутных і марскіх граніцах Грэцыі з Турцыяй з пачатку 2020 года УВКБ зафіксавала 540 выпадкаў выправаджэння мігрантаў. Адзначаецца, што трывожныя індэксцы фіксуецца таксама ў Цэнтральнай і Паўднёваўсходняй Еўропе. Апытанні тысяч мігрантаў па усёй Еўропе, праведзеныя прадстаўнікамі УВКБ, сведчаць аб парозах, запалоўваннях, прыняжэннях і прымяненні гвалту. У моры людзей пакідаюць дрэйфа-

ваць на выратавальных плытах, а часам скідаюць проста ў ваду. Не менш страшныя індэксцы, паводле звестак УВКБ, адбываюцца і на сухапутных граніцах ЕС.

У Велінтане пратэстоўцы ўступілі ў процістаянне з паліцыяй

Удзельнікі акцыі пратэсту ў сталіцы Новай Зеландыі Велінтане ўступілі ў процістаянне з паліцыяй, трое затрыманы, некалькі супрацоўнікаў паліцыі шпіталізаваны, паведаміла ТАСС са спасылкай на радыёстанцыю Radio New Zealand National. Акцыя праціўнікаў санітарных абмежаванняў і абавязковай вакцынацыі ад каранавіруса праводзіцца ў новазелаўндскай сталіцы ўжо два тыдні. Прэм'ер-міністр Новай Зеландыі Джэсідна Ардэрн, якая адмовілася сустракацца з пратэстоўцамі, назвала іх паводзіны «абсалютна ганебнымі» і заклікала пакінуць вуліцы горада. Раней спікер

новазелаўндскага парламента Трэвар Малард заявіў ад імя ўсіх парламенцкіх партый краіны, што ніякага дыялогу з пратэстоўцамі ў Велінтане не будзе, паколькі іх акцыя выйшла за рамкі закона.

Моцныя снегапады паралізавалі транспарт на поўначы Японіі

Надзвычайнае здарэнне адбылося на японскім востраве Хакайда. Закрыты міжнародны аэрапорт каля горада Сапара — адміністрацыйнага цэнтра рэгіёна, паведаміла ТАСС. Па даных нацыянальнага грамадскага тэлебачання, тэхніка не справяе расчышчаць дзве яго ўзлётна-пасадачныя паласы. На Хакайда прыйшоўшы адміністрацыі больш за 200 пасажырскіх авіярейсаў. «Практычна спынены рух па чыгуны. На аўтамабільных трасах — шматлікія заторы», — адзначаецца ў паведамленні. Як удакладняецца, у шэрагу раёнаў Хакайда зарэгістравана рэкордная колькасць ападкаў. У прыватнасці, у раёне міжнароднага аэрапорта каля горада Сапара за 12 гадзін выпала больш за 40 сантыметраў снегу — гэта максімум за ўвесь час назіранняў.

«АКТЫЎНАСЦЬ ВЫСОКАЯ»

Раён, дзе знаходзіцца ўчастак для галасавання № 5 горада Магілёва, — заводскі, тут жыве шмат супрацоўнікаў Магілёўскага металургічнага завода. У першы дзень датэрміновага галасавання тут выканалі свой грамадзянскі абавязак каля 70 чалавек.

таўся: «Гэта выбарчы ўчастак? Вы мне тэлефанавалі?». Алеся дыпламатычна адказала, што ніхто з камісіі яго не турбаваў.

— Пасля 2020 года мы гатовы да ўсяго, — каментуе званок Алеся. — Людзі бываюць розныя.

— Нас перад пачаткам кампаніі збіраў губернатар Анатоль Ісачанка, — адзначыла Людміла Елісеева. — Натхніў, каб нічога не баяліся, што мы цалкам абароненыя. Усё пад кантролем, міліцыя нападгае. Паабяцалі, што ўсё будзе спакойна.

Асабліва сёлетняй кампаніі — біяметрычныя пашпарты. У мінулую кампанію іх не было.

— Калі прыйдзе чалавек з такім пашпартам з нашага ўчастка, мы яго паглядзім і прапануем прагаласаваць, — кажа Алеся. — А калі яго не будзе ў спісах, але ён скажа, што зарэгістраваны ў нас, звязваем з міграцыйнай службай, удакладнім.

— А калі прыйдзе, скажам, студэнт, які ўмоўна вучыцца ў Магілёве, а жыве ў Бабруйску? — пытаюся я.

— У нас, дарэчы, у першы дзень такі выпадак быў, — канстатуе Людміла Аркадзеўна. — Хлопец ву-

чыцца ў МДУ імя Куляшова, жыве ў сваёй. Мы паглядзелі па пашпартце, дзе прапісаны, звязаліся з камісіяй, дзе ён павінен быў галасаваць, узялі адмацаванне, і малады чалавек прагаласаваў у нас.

У памяшканні, дзе праводзіцца галасаванне, абсталяваны дзве кабіны, плюс больш прасторная для каласачнікаў. Шторак няма, члены камісіі кажуць, што гэта звязана з пандэміяй. Людзі, маўляў, розныя, стан здароўя — таксама, а ўсе бяруць рукамі за шторку. У наяўнасці празрыстыя ўрны, ручкі, дэзародкі, маскі. Урна, якая стаіць пасрод залы, як і трэба, апятаная. Там пазначаны прозвішчы членаў камісіі. На ноч яе пераносяць у суседняй пакой, які знаходзіцца пад аховай.

Усё гатова і для работы з выбарчыкамі дома. Гэта ў асноўным інваліды, людзі сталлага ўзросту і ўсе тыя, у каго ўзніклі непрадугледжаныя абставіны і яны не могуць пакінуць памяшканне. Выключэнне — хворыя на ковід. Да іх будуць выязджаць спецыяльна падрыхтаваны медыкі. Канкрэтна вядома, што дома будзе галасаваць 80 чалавек, але лічба можа і змяніцца.

— Нам ужо ў першы дзень тэлефанавалі тыя, хто не зможа прыйсці самастойна, прасілі пра іх не забывацца, — удакладняе Людміла Аркадзеўна.

Для выезду на дом на ўчастку падрыхтаваны тры брыгады. Скрыні, з якімі яны завітаюць да выбаршчыка, празрыстыя. Пакуль яны стаяць убаку, чакаючы свайго часу. У кабінеце старшыні ляжаць аднаразовыя халаты, шчыткі, пальчаткі, дэзародкі для тых, хто паедзе абслугоўваць выбаршчыкаў. У нядзелю выбарчы ўчастак працуе з васьмі раніцы да васьмі вечара. Да 18.00 будуць прымацца заяўкі ад тых, хто жадае прагаласаваць дома.

Для тых, хто будзе ўдзельнічаць у важнай палітычнай кампаніі ўпершыню, а гэта моладзь 2003—2004 гадоў нараджэння, БРСМ падрыхтаваў паштоўкі. Няжыя застанецца памяць аб першай у жыцці важнай палітычнай падзеі. Усё ж такі не кожны дзень выпадае гонар выказвацца за будучыню сваёй краіны.

За легітымнасцю працэсу на ўчастку сочаць 12 назіральных — прадстаўнікі ад працоўных калектываў, ветэранаў, БРСМ. Наталля ІСКРОВА ўпершыню выступае ў якасці назіральніка ад маладзёжнай суполкі. Прызнаецца, што ў мінулую выбарчую кампанію ўдзельнічала ў экзітпале.

— І якія вашы прамыя абавязкі гэтым разам? — пытаюся ў маладой дзяўчыны.

— Назіраць за камісіяй, каб быць перакананай, што яна выконвае ўсе свае функцыі, — кажа яна. — Напрыклад, убаку, што даюць бюлетэны без пашпарта, зробіла заўвагу. Хачу, каб усё ў нас прайшло законна.

Наталля расказала, што заўсёды ўдзельнічае ў патрыятычных акцыях, летась разам з сябрамі рабіла відэаролік да 9 Мая пра герояў вайны.

— Мой дзядуля Леанід Іскроў — дзіця вайны, — кажа яна. — Ён шмат пра вайну ведае, некалькі кніг напісаў на гэтую тэму, нядаўна выпусціў яшчэ адну. Для яго вельмі важна расказаць нашчадкам праўду.

— Гэты рэфэрэндум вельмі важны, — лічыць яшчэ адзін назіральнік, прадстаўнік ветэранскай арганізацыі завода Мікаціль КАЗАЧЭНКА. — Канстытуцыя — менавіта той закон, па якім будуць жыць нашы дзеці, унукі, праўнікі. А мы жадаем, каб яны былі шчаслівыя.

Дарэчы, не абдызцаца і без б'юфета. Ён размешчаны ў суседнім будынку побач з заводскай сталовай. Гандлёвы пункт працуе пастаянна, але, як там паабяцалі, у сувязі са святам падвезуць пабыльш кулінарных прысмакаў.

Нэллі ЗІГУЛЯ,
фота аўтара.

○ У тэму

Старшыня Магілёўскай абласной камісіі па рэфэрэндуме Валерыя БЕРАСТАЎ:

— 3 аўторка пачалося датэрміновае галасаванне, у Магілёўскай вобласці запрацавалі 675 участкаў. Усяго ўтворана 707 — разам з тымі, якія знаходзіцца ў медыцынскіх установах. У першы дзень датэрміновага галасавання атрымалі бюлетэны 5% удзельнікаў рэфэрэндуму ўнесеныя ў спісы. У спісы для галасавання ўключана крыху больш чым 792 тысячы чалавек. Галасаванне праходзіць у рабочым рэжыме.

СВОЙ УКЛАД У АБАРОНУ АЙЧЫНЫ

Эксперты пра рэфэрэндум і жыццё пасля яго

Кампетэнтна аб актуальным — чарговае пасяджэнне «Дэпутацкага клуба» прайшло ў агенцтве «Мінск-Навіны». Эксперты абмеркавалі найважнейшую падзею ў жыцці краіны — канстытуцыйны рэфэрэндум і далейшую трансфармацыю канстытуцыйных нормаў і заканадаўства. У цэнтры ўвагі таксама — патрыятычнае выхаванне маладога пакалення і адлюстраванне маладзёжнай палітыкі ў Канстытуцыі. У Дзень абаронцаў Айчыны і Узброеных Сіл гэта асабліва сімвалічная тэма.

«Ужо вядома, што за першы дзень датэрміновага галасавання больш за 6% беларусаў, якія маюць выбарчыя правы, аддалі свой голас. Гэта важна. На мой погляд, гэта ўдвая важна з улікам абвастраенай сітуацыі ва Украіне, з улікам агульнай ваеннай напружанасці каля нашых граніц. Рэалізацыя свайго грамадзянскага права прагаласаваць за новы Асноўны Закон краіны — гэта і ёсць частка вялікага функцыяналу па абароне сваёй Айчыны», — заявіў генеральны дырэктар агенцтва «Мінск-Навіны» старшыня Беларускага саюза журналістаў Андрэй КРЫВАШЭЎ. Ён падкрэсліў, што сёння важна думаць пра сур'ёзныя змены ў жыцці краіны, якія плануюцца, калі змяненні ў Асноўны Закон будуць прынятыя. Запланаваны змяненні ў сферы адукацыі, аховы здароўя, сацыяльных гарантый грамадзян.

На гэта звярнуў увагу і старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Андрэй САВІНЫХ. Паводле яго слоў, без рэфэрэндума, як пункта адліку, далейшы рух наперад у развіцці краіны будзе немагчымы. «У Палаце прадстаўнікоў мы ўжо абмяркоўвалі, што трэба будзе вельмі сур'ёзна дапрацаваць і перагледзець 28 асноўных законаў. Гэта і Закон аб парламенце, аб Савеце Міністраў, аб палітычных партыях, аб грамадскіх аб'яднаннях. Трэба будзе распрацаваць два новыя законы, магчыма, больш. Гэта Закон аб Усебеларускім народным сходзе і Закон аб грамадзянскай супольнасці», — расказаў парламентарый.

Старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Палаты прадстаўнікоў Святлана ЛЮБЕЦКАЯ акцэнтавала ўвагу на тым, што Канстытуцыя — гэта аснова ўсяго заканадаўства. Па яе словах, адной з галоўных задач было прадугледзець у праекце Асноўнага Закона тая механізмы, якія дазволілі б хутка ўплываць і эфектыўна рэагаваць на шматлікія праблемы: «Жыццё сёння вельмі мабільнае і хуткае, і неабходна мець правыя інструментарый і заўсёды дзейнічаць у рамках закона. Гэты паступат пераарушы. Дзяржава гэтага прытрымліваецца. Калі на рэфэрэндуме народ пагодзіцца са змяненнямі ў Канстытуцыю, людзі прымуць на сябе абавязкі дзейнічаць у рамках закона. Асноўны Закон — гэта агульныя правы і падыходы, гэта ўніверсальны закон, які

ўспрымаецца як асновы жыццядзейнасці грамадства і краіны». Таксама Святлана Любецкая падкрэсліла, што ў самым пачатку тэксту Канстытуцыі напісана: «Мы, народ Беларусі». А значыць, кожны павінен прытрымлівацца прапісаных у гэтым дакуменце нормаў.

У тым ліку, безумоўна, і моладзь. Маладзёжная палітыка сёння — важная частка агульнай дзяржаўнай палітыкі. Удзел у дэпутацкім клубе прынялі і прадстаўнікі маладзёжнага савета пры Мінгарсавеце. «Патрыятычнае выхаванне моладзі — пытанне, якое ўвесь час удасканальваецца. Мы шукаем спецыялістаў новых метадаў працы. У нас прынята праграма патрыятычнага выхавання, у рамках нашай стратэгіі гэты напрамак з'яўляецца першым», — расказаў другі сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ Аляксандр ПРОХАРАЎ. Гаворачы пра патрыятычнае выхаванне моладзі, ён звярнуў увагу на артыкулы аб захаванні гісторыка-культурнай і духоўнай спадчыны, прапісаныя ў праекце Канстытуцыі.

«Мы часта задаёмся пытаннем, хто такі патрыёт. Гэта чалавек, які накіроўвае свае сілы на захаванне сувэрэнітэту і незалежнасці, хто жадае сваёй Радзіме толькі добра і робіць кожны дзень асабісты ўнёсак. У кагосяці ён большы, у кагосяці меншы, але менавіта так фарміруецца наша будучыня. Мы хочам захаваць памяць аб кожным,

хто ўнёс свой уклад у Перамогу, і павысіць гістарычную адукаванасць моладзі. Для гэтага ў нас ёсць цудоўны праект «Беларусь памятае. Родныя асобы Перамогі», ініцыятыву аб стварэнні нацыянальнага альбома памяці ў 2019 годзе падтрымаў Прэзідэнт. Цяпер у ім звыш шасці тысяч фатаграфій», — расказаў Аляксандр ПРОХАРАЎ.

Як адзначыў старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў Андрэй БУГРОЎ, наяўнасць у краіне неаб'явавых маладых людзей, якія разумеюць, чым жыве грамадства, дарагога варты. Пагадзілася з ім і Святлана Любецкая. «Неабходна падтрымліваць такія ініцыятывы, як Маладзёжны парламент і Маладзёжны савет. Калі мы зможам сфарміраваць такі пласт маладых кіраўнікоў, якія будуць удзельнічаць у прыняцці рашэнняў, нацэленых на жыццё грамадства, у будучыні мы атрымаем выдатных спецыялістаў. На гэта ёсць унутраны запат. Далучэнне да працы мясцовых саветаў дэпутатаў, да ўдзелу ў выбарчых кампаніях, узаемадзеянне з насельніцтвам, далучэнне да заканадаўчага працэсу — моладзь можа закрануць усе сферы жыццядзейнасці дзяржавы. Сёння ў моладзі ёсць запат, які жадаюць сабе ў гэтым паспрабаваць. Гэта такі самастойны падыход. Гонар і хвала бацькам, якія заклалі такую задаткі, і гэтым дзецям», — адзначыла парламентарый.

Валерыя СЦЯЦКО.

«ТЫ РАЗУМЕЕШ, ШТО ЗА ГЭТА ЁСЦЬ АДКАЗНАСЦЬ?»

Як не дапусціць уцягвання моладзі ў наркагандаль

Праблема распаўсюджвання наркатыкаў і псіхатропаў сярод непаўналетніх выклікае сур'ёзную занепакоенасць не толькі ў праваахоўнікаў, але і ва ўсяго грамадства. Назіраецца сумная тэндэнцыя да таго, як падлеткі са спажываючай наркатыкаў становяцца закладчыкамі ці арганізатарамі дылерскай сеткі. Як прадухіліць і вырашыць гэтую праблему, абмеркавалі на круглым stole, ініцыяваным Мінскім гарвыканкам.

«Мы запрасілі прадстаўнікоў судовай сістэмы, праваахоўнага блока, сістэмы адукацыі, моладзь паўдзельнічаць у абмеркаванні надзённай праблемы — росту злачынастваў, здзейшаных моладдзю менавіта ў сферы наркагандалю. Мы шмат гаворым пра згубны ўплыў спажывання наркатыкаў, пра розныя формы лячэння і рааблітацыі. Прышоў час пагаварыць пра колькасць злачынастваў, якія здзяйсняюць маладыя людзі. Мы павінны былі яшчэ ўчора вырашыць гэтую праблему. Сёння неабходна разабрацца, як не дапусціць уцягвання моладзі ў наркагандалю», — адзначыла **мадэратар сустрэчы, начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Мінгарвыканкама Вольга ЧАМАДАНОВА**.

«Мы бачым тэндэнцыю да павелічэння колькасці падобных злачынастваў. Калі ў 2020 годзе былі зарэгістраваны дзевяць непаўналетніх, якія здзейснілі дзясць

злачынастваў (пяць — са збытам), то ў 2021 годзе лічбы прыкметна большыя. Летась за незаконны абарот наркатыкаў да адказнасці прыцягнутыя 33 непаўналетнія, якімі былі здзейшаны 33 злачынаствы (28 з іх звязаны са збытам наркатыкаў). Таксама былі прыцягнуты да адказнасці 46 навучэнцаў. У 2021 годзе 14 непаўналетніх дастаўляліся ў медыцынскія ўстановы ў сувязі з перадазیرовак наркатыкамі. Для параўнання: у 2020-м такіх падлеткаў увогуле не было», — расказаў **начальнік ўпраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі ГУУС Мінгарвыканкама Аляксандр САЗОНАУ**.

Часта падлеткі проста не ведаюць, што набыццё наркатыкаў ў інтэрнэт-краме кваліфікуецца як цяжкае злачынаства. І такія нюансы трэба абавязкова даводзіць да дзяцей.

Каб паменшыць гэтую жахлівую статыстыку, супрацоўнікі наркакантролю, інспекцыі па справах непаўналетніх праводзяць тлумачальную, інфармацыйную і прафілактычную работу ў навучальных установах. «Пры затрыманні асоб мы задаём пытанне: «Ты разумеш, што за гэта ёсць адказнасць?». Падлеткі ведаюць аб ёй, прызнаюць, што работа праводзілася. Але, тым не менш, ідуць на гэта. Па нашых назіраннях, спрабаваць і збываць наркатыкі іх падтурхоў-

вае жаданне рызыкнучь», — падкрэсліваў Аляксандр Сазонаў. Ён нагадаў, што за збыт наркатыкаў прадугледжана адказнасць ад трох гадоў пазбаўлення волі. У 2019 годзе ніжнюю мяжу змяцхлі з улікам аб'ёму распаўсюджаных наркатыкаў. Але верхняя мяжа да 15 гадоў, а ў выпадку, калі наступіла смерць асобы з прычыны збыту, — да 25 гадоў, — нязменная.

Суддзя судовай калегіі па крымінальных справах Мінскага гарадскога суда Тамара УНУКЕВІЧ расказала, што з 2015 да 2020 года скарацілася колькасць асоб, асуджаных за нарказлачынаствы. Але ў 2021 лічбы выраслі, за мінулы год да адказнасці прыцягнулі 2050 чалавек. Пры гэтым колькасць асуджаных непаўналетніх павялічылася практычна ўдвай. «Аналіз і разгляд падобных спраў паказвае: непаўналетнія актыўна выкарыстоўваюць камп'ютарную тэхніку, інфармацыйныя тэхналогіі, пляцоўкі інтэрнэт-краме. Асобы, якія ажыццяўляюць дзейнасць ад імя гэтых крам, на жаль, уцягваюць у работу на збыццё і падлеткаў. Дзеці фасуюць забароненыя рэчывы, размяшчаюць у схованкі. Судамі рэгулярна праводзяцца прафілактычныя мерапрыемствы, выяўлены і адкрытыя пасяджэнні. Злачынцы ў сваіх формах і метадах становяцца больш дасканалымі. Таму практыка па такіх справах абагульняецца і аналізуецца. Мы пастаянна выяўляем новыя тэндэнцыі, навучаем маладых суддзяў», — сказала спікер.

У круглым stole прынялі ўдзел і студэнты сталічных ВНУ. Будучыя юрысты, студэнты юрыдычнага факультэта БДУ падкрэслілі, што падлеткі не заўсёды ўсведамляюць ступень адказнасці за злачынаства. Часта яны проста не ведаюць, што набыццё наркатыкаў у інтэрнэт-краме кваліфікуецца як цяжкае злачынаства. І такія нюансы трэба абавязкова даводзіць да дзяцей. Гэты тэзіс пацвердзілі і маладыя людзі, якія маюць да адказнасці за злачынаствы самае непасрэднае дачыненне. Па відэасувязі ў круглым stole ўдзельнічалі дзяўчаты, якія зараз адбываюць пакаранне ў выпраўленчай калоніі № 4 Гомеля. Кацярына і Вікторыя расказалі, што падчас вучобы ў школе ім расказвалі пра шкоду наркатыкаў. Але не казалі, што за гэта можа быць крымінальная адказнасць і нават пазбаўленне волі. Дзяўчаты падкрэслілі, што для эфектыўнай прафілактыкі ўжывання наркатыкаў і нарказбыту вельмі патрэбна, каб падлеткі сустракаліся з людзьмі, якія панеслі пакаранне і якія могуць шчыра расказаць свае гісторыі. Ведаючы жывы прыклад, падлеткі задумаюцца, ці патрэбны ім такія «лёгкае грошы» або «новыя адчуванні».

Такую ж думку выказаў і **першы намеснік старшын камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Андрэй СТРЫГЕЛЬСкі**. «Удзел школьнікаў, студэнтаў у выяўленні і адкрытых судовых пасяджэннях вельмі эфектыўны, гэта пакаідае заўважны след у сьведомасці і памяці. Але такіх мерапрыемстваў

стала менш. Ад пэўнай колькасці бацькоў атрымалі негатывныя водгук на гэтую форму работы. Дарослыя тлумачаць сваю пазіцыю тым, што гэта траўміруе псіхіку дзіцяці. Але бацькам трэба разумець, што менавіта такая форма працы ў найбольшай ступені збеража падлеткаў ад больш сур'ёзных наступстваў. Закрыць, засцерагчы штучна дзіця ад негатывных грамадскіх працяў — не выйсе. Дзіцяці трэба паказаць, з чым яно можа ў жыцці сутыкнуцца, і навучыць правільнай рэакцыі», — сказаў ён, звяртаючы ўвагу на тое, што бацькам трэба стаць саюзнікамі ў прафілактычнай рабоце.

Гэта асабліва важна, калі прыняць да ўвагі, што сям'я — галоўная прычына праблемы наркаманіі ў падлеткаў. «Партрэт падлетка, які ўжывае наркатыкі, завязаны на ўмовах няправільнага выхавання: гіперпрацэсія (узьядзненне дзіцяці ў культ), гіпапрацэсія (зваротны бок гіперпрацэсіі, недахоп увагі і клопату) і ўмовы жорсткага абыходжання. З-за гэтага ў падлеткаў здараецца нервовы зрыў, і яны ідуць туды, дзе адчуваюць сябе бласпечна. Калі чалавек ужывае наркатыкі, натуральна, ён пазбывае рэчаіснасці, яму становіцца добра. Але праз гэдзіну-дзве эфект адваротны. Тады ён пачынае ўжываць яшчэ і яшчэ», — расказаў **доктар юрыдычных навук, прафесар, практычны аспіцант, загадчык кафедры крыміналістыкі юрыдычнага факультэта БДУ Вячаслаў ШАБАНАУ**.

Валерыя СЦЯЦКО.

Па сутнасці

Замалёўкі палітычнай Дзіканькі

Карцінка ўражае. Дзеці. Данбас. Дзеці Данбаса. Спачванне, скруха, хваляванне. Як дапамагчы, абараніць, схаваць ад траіцальнага дэмакратыі. Гэта не палітыка. Гэта звычайная чалавечнасць. Людскасць. Палітыка была раней. У тым ліку моўнага генэцыду. На гэтым тыдні свет адзначаў Дзень роднай мовы. Прэзідэнт на нарадзе з вучонымі НАН Беларусі, якая адбылася ў канцы студзеня, расставіў усе кропкі і злучнікі ў моўным пытанні. Руская і беларуская.

генацыдам, з гістарычным нацызмам. З «львівскай» тэорыяй перавагі. З адрэджаным бандэраўскім метадаў. Пачакайце, але чаму бандэраўскіх? Занадта прыняжана гэтыя «Мэтады» бруднага геапалітычнага мухляжу. Гэта ж прадказальныя паводзіны ўсіх хворых на вірус захадняй дэмакратыі. «Дэмакратыяна толькі тое, што на наш погляд дэмакратычна». Данецкія нашчадкі французскай не магл пагадзіцца з тым, што па бруканцы Крашчакіа будучы адбываецца абсцасам на маршы ўдзельнікі вогненнага шэсця.

Як цікава выходзіць. У Беларусі прайшоў ўжо некалькі рэфэрэндумаў, ва Украіне за гэты час — некалькі рэвалюцый. І Украіну лічаць дэмакратычнай дзяржавай, Беларусь — апошняй дыктатурай Еўропы. За гэты час Украіна страціла сваю прамысловасць, энергетычную сістэму. У сэнсе — аддала алігархату. Украіна страціла свае тэрыторыі і людзей. Адных украінцаў марнуюць у акупацыі, каб тыя забівалі іншых украінцаў.

Як выходзіць. У саракавыя XX стагоддзя ўкраінцаў

прымушова пад брэх сабак вывозілі ў Еўропу. У лютым 2014-га ўкраінцы па сваёй волі скакалі, як бы не «быць маскалём», але быць у Еўропе. Каб быць «зарабітчанами». Гэты тэрмін так гарна гучыць на п'явучай мове Шаўчэнкі. На прагматычнай мове Шылера гэты тэрмін гучыць больш канкрэтна — «остарбайтар».

Народ Украіны выхоўвалі і выхоўваюць смехалітэкай «слуг народа» і «дзікімі танцамі» ўжо не на Еўробачанні, а ў Радзе. Выхоўваюць: маной Майдана, пажарышчам Адэсы, арт-абстрактнай Данецка.

У гэтым месяцы ў Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны з'явілася новая выстава: «Сімвалы блакаднага Ленінграда». На гэтым тыдні — новая экспазіцыя аб генэцыдзе беларускага народа. Жудасныя фотаздымкі, жахлівыя падрабязнасці. І аднолькавы боль: за дзяцей з пасівельнымі душамі.

Душы дзяцей Данбаса працягаюць сівець. Каб раз гогалеўскаму Вію расплюшчылі вочы, дык яму і

паскудзіць не прышлося б. За яго ўсё зрабілі.

Беларуская літаратура не ведае Вя. Дзякуй богу. Беларуская рэчаіснасць не ведае шмат чаго дрэннага. Душы нашых дзяцей не сіваюць. Дзякуй уладзе. Але беларускаму грамадству прапануюць новыя казкі. Казкі знатнага гатунку. Заможнага. Варшаўскага. Вільнюскага. Усе па французскае Вашингтона. Сэнс адзіны. Як бы іх не драпіравалі — атрута застаецца атрутай.

Цікава: борт у мінскім аэрапорце заўважылі ўсе, а падзенне рэйтынга пасля ўзлёту амерыканскага судна ў Кабуле заблыліся. Тое значна падмачыла рэпутацыю Байдэна. Ну расплюшчыце яму вочы... І той частцы народа, якія паводзіць сябе як народзец. Гучыць абразліва?! Не! Прароча. Як можна хціва ўсіміхацца, калі абражаюць тваю маці, калі нагаворваюць, абвінавачваюць у тым, што яна не рабіла, калі патрабуюць пусціць яе з жабрацкай торбай. Калі лайкалі навіны з пасадак самалёта, міграцыйным крызісам, заклікамі

да санкцыі, вы рабілі тое ж самае. Плюнулі ў твар сваёй маці. У твар Беларусі. Гэта называецца дэградацыя. Што стала з тымі летуценнікамі «апазыцыі»? Да стаўпоў старога БНФ можна было б дастукацца на мове. Зараз выраджэнцы «апазыцыі» разумеюць толькі падманную мову экстрэмісцкіх тэлеграм-каналы ну і... наведвальнікаў з ГУБАЗІКа. Непаважае на неверагоднае неспадарожна, дэмакратычны працэс вам не спыніць. Не стрываць рэфэрэндуму беларускай. Тармазіць вам пасуе толькі саміх сябе. Напрыклад, у асыяльных сетках стала вірусным відазбеглай «фільяліяні». Яна нават не ведае мовы. Дыплом наставіцы мовы ёсць. Ведаў няма. Падтрымка ўжо таксама. Застаецца толькі брахаць на людзей і на сваю краіну з чужой украіны. З палітычнай Дзіканькі.

Беларусь для нас маці. А сапраўдныя дзеці ніколі не дадуць сваю маці ў крываду. Дарчы, і бацька таксама побач. Расплюшчыце ім вочы. Світанне.

Яўген ПУСТАВОЙ.

Ва Украіне не знайшлі агульнай мовы. І зараз не шукаюць. Нават не імкнуча. Родныя літары ператварылі ў знакі нацыянальнага падзелу і бойкі. Але ці ў Кіеве так вырасалі? Наўрад ці.

І справа не ў тым, што грунтоўна па сваёй сутнасці шахцёры Данбаса не разумелі скнарлівых гаспадароў з прыціснутых да Карпат вёсак Галічыны. Ну, напрыклад рускаму класіку Гоголю ў нараджэнні з Украіны) «ізыцная словесность Пушкина» не замянала

ўлюбілачы чытача ў прасты, але аздоблены мифалагічнымі «фэйкамі» побыт маладзёўскага жыцця. Дарчы, зараз гогалеўскі Вія ажыць. Пайшоў у тыраж як персанаж палітычнага рэчаіснасці.

Міфалагічныя фэйкі ў літаратуры — гэта, кажучы па-сучаснаму, — праглядзі. Фэйкі ў гісторыі — гэта, як паказвае жыццё, — трыгер для каларовых рэвалюцый і класнай будучыні. Грунтоўна па сваёй сутнасці шахцёры Данбаса не здолелі пагадзіцца з моўным

ДАЧНІКІ РЫХТУЮЦА ДА ПАСЯЎНОЙ

Харчовая бяспека

Якасць насення — адзін з ключавых фактараў, які вызначаюць ураджай любой культуры. Менавіта ад пасяўнога матэрыяла шмат у чым залежыць радасць або расчараванне агародніка, калі прыйдзе час збору ўраджаю. Частка кампаній займаецца толькі фасавкай і рэалізацыяй насення айчынных, расійскіх і замежных фірмаў (у гэтым выпадку магчыма трапіць і на выдатны пасяўны матэрыял, і на перасорціцу, кажуць вопытныя агароднікі), прадстаўлена і насенне непасрэдна ад селекцыянераў. Словам, выбар вялікі, як і цэны. На шчасце, існуюць агульныя правілы, якія дазваляюць пазбегнуць расчараванняў. Да таго ж у кожнага дачніка са стажам у пытанні выбару фірмы па вытворчасці насення ёсць свае перавагі.

— Перш за ўсё варта звярнуць увагу на ўраджайнасць, — раіць Аксана Клімковіч, прадавец адной з буйных сталічных гандлёвых пляцовак, дзе прадаецца насенне. — Але не заўсёды варта выбіраць высокаўраджайнае насенне. Трэба цвяроза ацэньваць свае сілы. Высокаўраджайнае насенне пры вырошчванні на прысядзібным участку можа і не даць сапраўды высока ўраджай. Чым больш высокаўраджайны сорт, тым больш ён патрабавальны да складу глебы, умоў вырошчвання, догляду, агратэхнікі. Калі вы не ўпэўнены, што зможаце такія ўмовы яму даць у сябе на дачы ці на участку ў вёсцы, лепш выбіраць менш «пераборлівае» насенне. На самай справе, часам непатрабавальныя сарты дадуць большы ўраджай ва ўмовах вашых сотак, чым высокаўраджайныя, якія падыходзяць прафесіяналам.

А вось устойлівасць сорту (да ўмоў надвор'я, хвароб, шкоднікаў) — той крытэры, які ў нашым капрызным клімаце выходзіць на першае месца.

— У красавіку — спякота, у чэрвені — засуха, у ліпені — раптам холадна і дажджы, у жніўні — зноў +30! Тут і ў людзей дрэнна са здароўем — што ж казаць пра расліны! — наракае Алена Сцяпанюна, адна з пакупніц.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Яна распавядае, што падрыхтоўку да кожнага дачнага сезона пачынае яшчэ ў снежні—студзені: вырашае, што пасадзіць (каб былі і ранні ўраджай, і позні — восенню) і куды: што — у цяпліцу, што — у адкрыты грунт. Потым прыдзірліва выбірае сарты, вывучаючы інфармацыю, і нават малюе план пасадак (для гэтага ў яе ёсць спецыяльны сшытак). І пастаянна раіцца на форуме агароднікаў.

— Калі прыйсці купляць насенне без дакладнага плана, вочы разбягаюцца, і можна накупляць занадта шмат, а месца на пасадкі не хопіць. У мяне так некалькі разоў было, цяпер я ўжо дасведчаны дачнік, — усміхаецца суразмоўца. — Да пенсіі працавала бухгалтарам, так што лічыць мне не ў навінку. А купляць лішняе занадта дорага: можна тут усю пенсію пакінуць і не заўважыць. Кошт пакуначкаў з насеннем, здаецца, не такі вялікі, але вы ўлічыце, што ў пакуначку ўсяго пяць—семь—дзесяць семкаў. А хочацца ж узцьць розныя віды. Я, напрыклад, вырошчваю восем відаў памідораў (у нас у сям'і іх любяць), чатыры сарты агуркоў, тры віды перцу салодкага і адзін горкі, баклажаны двух сартоў. Яшчэ цыбуля-часнок, зеляніна, кабачкі — гэта толькі агародніна. Вось і лічыце.

Суразмоўца пераканана, што добры ўраджай на дачных сотках — гэта перш за ўсё дакладнае планаванне.

— На расадку ж таксама не ўсё адначасова трэба высейваць. Спачатку баклажаны і перца, потым — памідоры, і ўжо насенне ў сярэдзіне сакавіка, і ў красавіку — агуркі. Я вырошчваю і агуркі праз

расадку — не ўсе, а трэшкі, на ранні ўраджай. Самы пачатак чэрвеня — а ўнукі ўжо храбрусыць агурочкамі ўласнага свежага ўраджаю!

Яшчэ адзін важны крытэры пры выбары насення — лёгкасць ураджаю (гэта ўжо датычыцца позніх сартоў).

— Агародніна цяпер дарагая, так што лепш есці і закатаць сваё, — дзеліцца яшчэ адзін пакупнік «Садовага свету». — Без пестыцыдаў, без усяляйкі хіміі. Вядома, даводзіцца ўкладваць працу, сілы.

Для пажылых людзей набыццё насення — прыемны і надзвычай цікавы занятак, і калі форумі агароднікаў-садаводаў — гэта свайго роду «клуб», то штогадовая купля насення перад пачаткам дачнага сезона, мабыць, — «выхад у свет». Нягледзячы нават на ковід, пенсіянеркі (а жанчын у аддзеле насення — большасць) не могуць прапусціць гэты момант.

— Мне дзеці прапаноўвалі купіць насенне па інтэрнце, але я хачу купляць сама. Наогул, не разумею гэтых пакупак праз інтэрнэт. Як гэта не паглядзець, не памацаць, не пагаварыць? — разважае Таццяна Андрэюна, з якой мы разгаварыліся каля сталажоў з насеннем памідораў. — Тут і параіцца можна з кімсьці з іншых агароднікаў, хто ўжо купляў сорт, які я яшчэ не спрабавала. Вось пазалетаў мне тут параіла жанчына сорт памідораў «Джэк-пот», мне спадабаліся: вельмі раннія і шмат памідораў з адной расліны. «Малінавы цуд» наша сям'я яшчэ любіць. А вось чорныя памідоры — на аматара, мне асабіста яны здаюцца занадта салодкімі.

— «Мангольскі карлік» не бралі? — адцягвае ўвагу маёй суразмоўніцы іншая пакупніца.

— Сястра брала, спадабаліся. Саломку падціпаць трэба, яны кладуцца. Вырошчваюцца без пасынкавання. Там напісана на пакуначку, прачытайце.

Аргумент «у інтэрнце насенне таннейшае» суразмоўца адмяляе — жага, не таннейшае. Каштуе сёння пакецік насення ад 60—88—99 капеек (айчынная і расійская вытворчасці) да пяці—сямі рублёў (Расія, Польшча, Італія, Галандыя).

У сярэднім трэба разлічваць: адзін пакецік — адзін—два рублі. У асартыменце, напэўна, усё, што ў пры-

цыпе магчыма вырасціць у нашых шыротах (нават такія вынаходствы, як насенне мікразеланыны — капусты розныя віды і рукалы). На дарагіх пакеціках часта можна знайсці пазнаку F1 (гібрыды). Стаўленне да іх у агародніку неадназначнае. Многія бяруць, іншыя кажуць, што выдатны ўраджай магчымы, але «калі пашанцуе».

Пад насенне кветак адведзены асобныя стэлажы, і тут не так шматлюдна, як у «агародных» шэрагах. Кветкі ўжо высейваюць на расадку: і петуніі, і лабеліі, і лаванду, і пеларгоніі.

— Раней у мяне на ўчастку былі толькі клумбы і газонная траўка, — распавядае Галіна Пятроўна. — Але ў апошнія гады разбіла гадкі — так бы мовіць, для харчовай бяспекі сям'і. Захавала вялікі кветнік каля дома, гэтым летам хачу пасадзіць там што-небудзь новенькае — вось прыехала ў вялікі магазін, тут большы выбар.

У дапамогу агародніку

Аддзел ручнога садавага інструменту пакуль ажыятажным попытам не карыстаецца. Тут шматлюдна стане пазней, калі пачне прыгараць сонейка, тлумачаць прадаўцы.

Звычайны набор дачніка — шыткавая рыдлёўка з заточаным краем (для перакопвання, абрэзкі беражкоў, перасадкі раслін), садовыя вільы, матыка (у народзе «цяпка») і граблі. І, вядома, тачка, сімвал «савецкага дачніка».

Купіць рыдлёўку, аказваецца, задача не з простых. Напрыклад, важна, каб таўшчыня ляза (заточанай часткі) складала не менш за 1,5 мм. Тронка цяпер робяць часцей з пластыку: лёгкі, сучасны матэрыял, не баіцца волкасі і з яго лёгка выдаліць забруджванні. Ёсць рыдлёўкі з металічнай ручкай — надзейныя, але дастаткова цяжкія і даражэйшыя. Каштуе рыдлёўка ў дыяпазоне ад 15 да 53—72 рублёў. Можна купіць асобна ўласна рыдлёўку і драўляную ручку прыдатнай даўжыні — самы бюджэтны варыянт. Рыдлёўкі за паўсотні ёсць расійскай, ёсць нямецкай вытворчасці, цалкам металічныя і, напэўна, вечныя — можна перадаваць у спадчыну.

— Але я заўсёды купляю рыдлёўкі з драўляным тронкам, — тлумачыць дачнік са стажам Сяргей Леанідавіч. — Яно і звыкла нашаму пакаленню, і экалагічна, як цяпер кажуць. Лепш за ўсё, калі

тронка будзе з асіны — яна трымае і добра ўбірае вільгаць. Глебы ў нас досыць цяжкія, — працягвае «экскурсуюць» суразмоўца. — А вільы з многіх сучасных матэрыялаў нетрывалыя і часам не вытрымліваюць. Так што вільы лепш за ўсё купляць са сталі.

Каштуюць вільы ад 13 рублёў (расійская вытворчасць) да 27,90 (айчыныя, з романтичнай назвай «Малодосць мая»). Прыкладна столькі ж прыйдзецца дачніку выкасаць за граблі двух відаў (садовыя, для працы з ямлямі, і веерныя — для зграбання лісця і скошанай травы).

— І матыка, і граблі павінны быць суцэльнаметалічнымі. Кляпанні не вельмі надзейныя, — кажа суразмоўца.

Гэта аснова, але кожны садавод-агароднік падбірае таксама для сябе і набор спецыяльных інструментаў, зыходзячы з любімых культур. Аэратар, пласкарэзы, культыватары, рыхліцелі...

— Вельмі важна выбіраць садовы інструмент, які будзе «па руцэ» менавіта вам, — тлумачыць кансультант гандлёвай залы. — Перад куплей патрымайце выбраную мадэль у руках. Перш за ўсё звярніце ўвагу, ці зручна ваша руцэ, калі вы трымаеце інструмент. Калі не, лепш паспрабаваць яшчэ які-небудзь варыянт: выбар, вы самі бачыце, вялікі. Важная і вага інструмента, асабліва калі гаворка ідзе пра рыдлёўку, вільы, граблі. У нас садоўнікі-агароднікі — часта пажылыя жанчыны, так што вага інструмента не павінна быць вялікай, каб менш стамляцца падчас працы. Акрамя таго, у тых жа рыдлёўках бываюць ручкі рознай даўжыні — пад розны рост чалавека. Гэты момант таксама трэба ўлічваць.

— Яшчэ трэба паглядзець, як ручка прымацаваная да працоўнай часткі, — кажа Сяргей Леанідавіч. — Я дачнік ужо, дай бог, хутка 20 годў, і магу сказаць, што гэта — месца частай паломкі садовага інструмента. Таму гляджу, каб ручка сядзела вельмі шчыльна, не было ніякага зазору.

А што з цаной: выбіраць даражэй або пашкадаваць грошы? З аднаго боку, садовы рыштук наўрад ці варта купляць утрыя даражэй, з другога — цана часам вызначае якасць. А паколькі купляюць яго на доўга, магчыма, варта разгледзець не самыя танныя варыянты.

Дзіяна РОНИНА.
Фота аўтара.

Здарэнні

НА ШЛЯХУ НАТУРАЛЬНАЙ МІГРАЦЫІ...

Агучана прычына гібелі лясных волатаў

Аб выніках расследавання здарэння на рацэ Мядзянцы, у якім загінулі 22 асобіны зубра, інфармуе Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя ў дадатак да раней размешчанай інфармацыі ад 13 студзеня «НЗ на лёдзе: 21 зубр праваліўся пад лёд у Свіслацкім раёне Гродзенскай вобласці».

Загінулыя зубры знаходзіліся ў складзе аднаго са статкаў белавежскай мікрапапуляцыі зубра (колькасцю не менш за 100 асобін), якая здзяйсняла сезонны міграцыйны пераход.

Пры пераадоленні вадаёма на рацэ Мядзянцы («Навадворскае возера») частка з іх правалілася пад лёд. Шырыня воднай перашкоды ў дадзеным месцы складала 50—70 метраў, глыбіня ў цэнтральнай частцы (асноўнае рэчышча ракі) — каля двух метраў.

Па высновах камісіі, асноўнай прычынай гібелі жывёл з'явілася гіпатэрмія ў выніку працяглага знаходжання жывёл у вадзе з-за ледзянога покрыва ў пастаянным месцы пераходу праз рэчышча ракі (на шляху іх натуральнай міграцыі).

Цяпер колькасць зубра еўрапейскага ў белавежскай мікрапапуляцыі складае 630 асобін. Пры гэтым, улічваючы стан белавежскай мікрапапуляцыі зубра, раён яе пражывання, а таксама экалагічныя ўмовы і іншыя фактары, збалансаваная мяжа колькасці вучонымі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі ўстаноўлена да 350 асобін.

СЛУЖБОВЫ САБАКА ВЫСАЧЫЎ ДАЧНАГА ЗЛОДЗЕЯ

На лінію «102» Пухавіцкага РАУС паступіла паведамленне аб крадзяжы ў адным з населеных пунктаў раёна. Гаспадыня дачнай хаты выявіла разбітае акно, знікненне грашовых сродкаў і рознай маёмасці.

На месца здарэння ў складзе следча-аператыўнай групы прыбыў міліцыянер-кінолаг Пухавіцкага аддзела аховы са службовым сабакам. Падчас апрацоўкі прыдомавай тэрыторыі той хутка ўзяў след і прывёў супрацьпаліцэйку ў лясны масіў, дзе ўдалося знайсці палаткі падазраванага. Доўгі шлях нямецкай аўчарка збрабіла ў бок праезнай часткі, дзе праз некаторы час уцёкача затрымалі, паведамляе падрабязнасці МУС.

Падазраваным аказаўся 33-гадовы беспрасцоўны мінчанін. Частку маёмасці ўдалося вярнуць уладальніцы, прычыненага шкода складала больш за пяць тысяч рублёў.

Высветлілася, што раней мужчына ўжо абаруць гараж у гэтым жа населеным пункце, выкраўшы электраінструмент. У дачыненні да мінчаніна распачаты дзве крымінальныя справы за крадзжы. Цяпер устанаўліваецца датычнасць фігуранта да крадзяжоў, здзейшаных у іншых раёнах вобласці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат»!

Во Дворце культуры сахарорафинадного комбината 30 марта 2022 года в 15.00 по адресу: г. Слуцк, Минская область, ул. Головащенко, 6 СОСТОИТСЯ ОБЩЕЕ ГОДОВОЕ СОБРАНИЕ акционеров открытого акционерного общества «Слуцкий сахарорафинадный комбинат»

ПОВЕСТКА ДНЯ

- 1. Отчет о результатах деятельности Общества за 2021 год и направлениях развития на 2022 год;
• Отчет Дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности в 2021 году и основных направлениях деятельности Общества на 2022 год;
• Отчет Наблюдательного Совета о проделанной работе;
• Отчет Ревизионной комиссии о результатах проведенной ревизии в 2021 году и заключение по бухгалтерскому балансу и годовому отчету Общества;
• Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности за 2021 год с учетом аудиторского заключения;
• Утверждение распределения чистой прибыли, остающейся в распоряжении Общества за 2021 год.
2. Утверждение направлений использования чистой прибыли Общества на 2022 год.
3. Утверждение размера, порядка и сроков выплаты дивидендов за 2021 год.
4. Утверждение размера, условий вознаграждения и компенсации расходов за исполнение своих обязанностей членом Наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
5. Избрание членов Наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
6. Утверждение новой редакции устава ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат».

Список лиц, имеющих право на участие в собрании, составляется на 01 марта 2022 года. Регистрация акционеров и их представителей будет осуществляться в день проведения собрания с 14.00 до 15.00 по месту его проведения. Время и место ознакомления с материалами, предоставляемыми для ознакомления лицам, имеющим право на участие в общем собрании: в рабочие дни, начиная с 10.03.2022 по 20.03.2022 г. по месту нахождения Общества с 8.00 до 17.00 (ул. Головащенко, 6, каб. № 202, холл второго этажа) или по телефону 8 017 95 45328, а в день его проведения – по месту проведения. Представителям акционеров при регистрации иметь паспорт, доверенность, оформленную в установленном порядке, акционерам – паспорт. В связи с эпидемиологической ситуацией в стране, с целью минимизации риска распространения коронавирусной инфекции информируем Вас, что время регистрации и проведения собрания акционеров использование средств индивидуальной защиты ОБЯЗАТЕЛЬНО!

Дирекция, Наблюдательный Совет ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат».

Уважаемые акционеры ОАО «Минский домостроительный комбинат»! 30 марта 2022 года в 15.00 СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

ОАО «Минский домостроительный комбинат» по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 43 (актовый зал)

- Повестка дня очередного общего собрания акционеров:
1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2021 год и основных направлениях развития Общества на 2022 год.
2. Отчет о работе наблюдательного совета за 2021 год.
3. Заключение ревизионной комиссии по результатам проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2021 год.
4. Заключение аудитора по результатам аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2021 год.
5. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности Общества за 2021 год.
6. Утверждение использования прибыли, остающейся в распоряжении Общества, за 2021 год.
7. Утверждение плана распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества, в 2022 году и I квартале 2023 г.
8. Избрание членов наблюдательного совета.
9. Избрание членов ревизионной комиссии.
10. Вознаграждение членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
11. Об утверждении локальных правовых актов.

Регистр акционеров для участия в собрании будет сформирован по состоянию на 18 марта 2022 года. С материалами по повестке дня собрания, лица, имеющие право на участие в общем собрании акционеров, могут ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 43 (группа долевого строительства) в следующем порядке: - с 10.03.2022 г. по 29.03.2022 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.45 по месту нахождения Общества, в день проведения собрания – с 9.00 до 13.30 по месту его проведения – с информацией о деятельности Общества за 2021 год и основных направлениях деятельности на 2022 год; - с 22.03.2022 г. по 29.03.2022 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.45 по месту нахождения Общества, в день проведения собрания – с 9.00 до 13.30 по месту его проведения – с иными материалами по повестке дня собрания акционеров. Регистрация участников собрания будет осуществляться 30 марта 2022 г. с 14.15 до 14.45 по месту проведения собрания. Для регистрации при себе иметь: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность. Наблюдательный совет ОАО «Минский домостроительный комбинат» УНП 100259890

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Предмет аукциона – Лот: 1) Капстроение с инв. № 235/С-9641 (наименование: склад; назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ), площадью 1388,5 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., Чашинский р-н, Лукомльский с/с, 13, восточнее д. Богатырь, составные части и принадлежность: наос. 2) Капстроение с инв. № 235/С-9642 (наименование: открытая складская площадка; назначение: сооружение специализированное складов, хранилищ), площадью 5360,1 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., Чашинский р-н, Лукомльский с/с, восточнее д. Богатырь, составные части и принадлежность: ограждение, двое ворот, две площадки; 3) Стройматериалы, вложенные в строительство следующих объектов, расположенных по адресу: Витебская обл., Чашинский р-н, Лукомльский с/с, восточнее д. Богатырь: 3.1) Административно-бытовой корпус ГТК (объект 2/87-1-1); 3.2) Административно-бытовой корпус РММ (объект 2/87-1-1); 3.3) Внутриплощадочные сети водопровода (объект В1-В3 2/87-ОН1); 3.4) Газораспределительный пункт (объект 2/87-13); 3.5) Котельная инженерных сооружений (объект 2/87-5); 3.6) Линевая канализация, пруды-отстойники (объект 2/87-0-НВК); 3.7) Наружное электроснабжение объекта 2/87-С1-3С); 3.8) Подземная автодорога с проездами и площадками (объект 2/87-0); 3.9) Пожарное депо (объект 2/87-16); 3.10) Цех подготовки сырья (объект 2/87-3). Все объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 225183012101000094, площадью 26,3060 га

Table with 3 columns: Начальная цена, руб. (без учета НДС), Размер задатка, руб., and Auction details. Includes information about the auction date (March 10, 2022) and location (Brest).

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, правила проведения аукциона и иная информация содержится на официальном сайте Единого государственного реестра сведений о банкротстве bankrot.gov.by, на сайте организатора аукциона www.osenkaestest.by, а также можно узнать по телефону: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 09 марта 2022 г. до 17.00

ОТЧЕТ Местного фонда развития международного сотрудничества и местных инициатив «Региональное партнерство» об использовании своего имущества за 2021 год. Местный фонд развития международного сотрудничества и местных инициатив «Региональное партнерство» зарегистрирован Управлением юстиции Витебского областного исполнительного комитета решением № 21 от 15.07.2015 и внесен в ЕГР за № 390541078. Адрес фонда: 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, каб. № 3. Количество учредителей фонда – 1. Информация о стоимости имущества фонда: 3 291 бел. руб., стоимость имущества, переданного учредителем фонда 3 178 бел. руб.; поступления от проводимых в соответствии с уставом фонда мероприятий: 0 бел. руб.; доходы, полученные от осуществления в соответствии с уставом фонда предпринимательской деятельности – 0 бел. руб.; иные не запрещенные законодательством поступления – 0 бел. руб.; Расходы, понесенные фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе, составляют 0 бел. руб. Фонд не является учредителем унитарных предприятий, хозяйственных обществ и не участвовал в создании других юридических лиц. УНП 390541078

СПРАВКА ДАЧА Міжнароднага дабрачыннага фонду «Праект дапамогі дзецям Чарнобыля» аб выкарыстанні сваёй маёмасці за 2021 год. 1. Колькасць занавальнікаў Фонду – 8. 2. Набытая маёмасць – 0 будынкаў (3 дзіцячыя дамы сямейнага тыпу, перададзеныя на бязвыплатнага аснове). 3. Грашовыя сродкі, якія паступілі ад занавальнікаў у якасці замежнай дабрачыннай дапамогі – 172 160,00 еўра. 4. Грашовыя сродкі ад грамадзян Рэспублікі Беларусь – 620,00 беларускіх рублёў. 5. Агульная сума расходаў, панесенных Фондам на дасягненне грамадска карысных мэтаў, якія аздавальняюць статуту – 514 005,13 беларускіх рублёў. 6. Прадпрыемляцкая дзейнасць Фондам не ажыццяўлялася. Т. У. Кліндзюк Дырэктар Фонду УНП 805501004

ОТЧЕТ ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИМУЩЕСТВА Местным фондом издания газеты «Охотник и рыболлов» за 2021 г. 1. Учредителем Фонда является Республиканское государственное общественное объединение «Белорусское общество охотников и рыболовов». 2. Имущество Фонда составляют: основные средства – 5,7 тыс. руб.; материальные запасы – 0,8 тыс. руб. Доходы, полученные Фондом за 2021 г., – 153,8 тыс. руб. 3. Расходы, понесенные Фондом на достижение общественно-полезных целей, за 2021 г., – 150,1 тыс. руб. 4. Унитарных предприятий и хозяйственных обществ Фонд не имеет. УНП 100163559

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества СЗАО «ЛадаГарант»

Table with 5 columns: Lot, Name, Location, Price, and Bidder. Includes detailed information about the auction, terms of sale, and contact details for the organizer.

Анастасія МІХНАВЕЦ:

«Зрабіла крок да мары — стаць салісткай операнага тэатра»

Нягледзячы на тое, што наша суразмоўніца яшчэ толькі вучыцца на пятым курсе Акадэміі музыкі, ужо шмат чаго паспела дасягнуць. Падчас нядаўняй цырымоні ўручэння прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» прайшоў вялікі канцэрт. У той дзень у герані матэрыялу адбыўся дэбют. Раней Анастасія Міхнавец прымала ўдзел у міжнародных музычных конкурсах, дзе атрымлівала розныя ўзнагароды, але менавіта на сцэне Палаца Рэспублікі маладая спявачка ўпершыню стаяла побач з народнымі артыстамі і опернымі выканаўцамі — людзьмі, на якіх арыентуюцца студэнты Акадэміі музыкі. «Чырвоная. Чырвоная змена» паразмаўляла з дзяўчынай аб уражаннях ад выступлення, уласных творчых планах і дзяцінстве, якое таксама было звязана з музыкай.

— Анастасія, распавядзіце, у якім узросце ёй зацікавіліся?

— Так склалася, што ў нашай сям’і ўсе так ці інакш мелі дачыненне да музыкі. Мая маці скончыла музычную школу па класе фартэпіяна, спявала ў хоры. Бацька і бабуля таксама выдатна спявалі. Увогуле, усе жанчыны ў нашай сям’і мелі прыгожыя, з добрай інтанацыяй і глыбокім тэмбрам, галасы. І, дзякуючы сямейнаму захапленню, музыкай зацікавілася і я. У нас дома стаяла старэнькае фартэпіяна «Беларусь», на якой я з маленькага ўзросту спрабавала музыкай з педагогам.

Мы абралі 102-ю музычную школу, якая знаходзіцца ў сталічнай Серабранцы. Цяпер гэта 17-я гімназія. Я правучылася там дзевяць гадоў як піяністка і хацела звязаць сваё жыццё менавіта з фартэпіяна і выкладаннем. У мяне добра атрымлівалася іграць, я брала ўдзел у рэспубліканскіх конкурсах, дзе завабывала прызавыя месцы.

— Ці быў у жыцці педагог, які паўплываў на ваш прафесійны лёс?

— У 9 класе я трапіла на ўрок да Валянціны Канстанцінаўны Садоўскай, былой салісткі нашага операнага тэатра. Выдатная жанчына, якая накіравала мяне ў гэтую прафесію. Яе ініцыятывай і жаданнем было, каб я звязала жыццё з музыкай.

Вельмі хацела паступіць у кансерваторыю і ўжо ў 11 класе пайшла на праслухоўванне. Шчыра кажучы, я ім не спадабалася.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

УЛІКІ НА ІНАЙ ЛЕПШЫХ

ІДЭІ, ЯКІЯ НЕ ПАКІДАЮЦЬ РАЎНАДУШНЫМ НІКОГА

Матываванасць, згуртаванасць, упартасць і вера ў поспех — вось кроў каманды, якая прадставіла ў гранд-фінале рэспубліканскага конкурсу «100 ідэй для Беларусі» сваю распрацоўку — сэнсарную пальчатку для алічавання жэстаў людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Над праектам працавалі вучанцы Акцябрскай сярэдняй школы Віцебскага раёна Лізавета ІВАНОВА і Эвеліна МАРОЗАВА пад кіраўніцтвам сваёй настаўніцы інфарматыкі Хрысціны Куставай. Дарэчы, іх ідэя перамагла ў намінацыі «Ахова здароўя» (медыцынскія тэхналогіі, фармацыя, бія-і нанаяндустрыя).

— Наша ідэя заключалася ў тым, каб дапамагчы людзям з абмежаванымі магчымасцямі кантактаваць з тымі, хто не ведае мову жэстаў, — патлумачыла Лізавета Іванова. — Гэта надзвычай актуальна для ўстановаў аховы здароўя, прыёмных аддзяленняў бальніц, аптэк, сацыяльных устаноў, дзяржаўных органаў улады... Звычайна людзі, якія размаўляюць на мове жэстаў, пішуць тое, што ім трэба, на паперы ці на экране смартфона, каб іх зразумелі. Але як быць у экстранных выпадках, калі чалавеку патрабуецца неадкладная медыцынская дапамога? Добра, калі б такія пальчаткі мелі ў сваім арсенале брыгады хуткай дапамогі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Лізавета Іванова і Хрысціна Кустава: «Наша распрацоўка надзвычай актуальная для ўстановаў аховы здароўя».

ПРАЭМЕРКАВАННЕ

«ХАЧУ ЗАСТАЦА Ў ПРАФЕСІІ!»

З якімі думкамі жыве і працуе малады заатэхнік у вёсцы

У сельскагаспадарчых ВНУ гарачая пара. Менавіта зараз сотні хлопцаў і дзяўчат вызначаюцца са сваім першым працоўным месцам. У лютым мінулага года сярод выпускнікоў быў і наш герой. Статус студэнта Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі Сямён ГАЯНКОЎ адразу змяніў на пасаду галоўнага заатэхніка ААТ «Прывольны агра» Слаўгарадскага раёна. Пра матывацыю, выбар і першы прафесійны вопыт маладога спецыяліста чытайце ў нашым матэрыяле.

НУ, РАГУЛІ ДЫК РАГУЛІ...

Сямён згадвае, як усё адбылася, і прызнаецца, што, у адрозненне ад сваіх таварышаў, быў спакойны.

— Пры размеркаванні ўлічваўся сярэдні бал усіх сесій за чатыры з паловай гады навучання, таксама ацэньваўся ўдзел у спартыўным і культурным жыцці ВНУ. Я заўсёды быў актыўны: займаўся футбалам, баскетболам, валеяболам, флорболам, гандболам, настольным і вялікім тэнісам... У акадэміі для гэтага ствараліся ўсе ўмовы, у вольны час без праблем можна было займацца ў секцыях тым, што больш падабаецца. Ды і вучобу ніколі не закідаваў. Таму ведаў, што змагу сам выбіраць месца працы.

Са шматлікіх варыянтаў Сямён найбольш упадабаў ААТ «Прывольны агра» Слаўгарадскага раёна. Гэтая гаспадарка прапаноўвала добрыя ўмовы працы, таксама важную ролю мела яе геаграфічнае размяшчэнне.

(Заканчэнне на 3-й стар. «ЧЗ».)

ІДЭ, ЯКІЯ НЕ ПАКІДАЮЦЬ РАЎНАДУШНЫМ НІКОГА

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Сэнсарная пальчатка ўзаемадзейнічае са смартфонам з устаноўленай на ім мабільнай праграмай «EasySay», выкарыстоўваючы тэхналогію bluetooth. Жэсты распазнаюцца праграмай і выводзяцца на экран смартфона ў выглядзе тэксту.

У намінацыі «Нацыянальная бяспека, абарона ад надзвычайных сітуацый і авіякасімічных тэхналогіяў» перамагла **каманда з Гомельскай сярэдняй школы № 30: вучань 9 класа Аляксандр ЛЁГКІ і яго настаянік фізікі і інфарматыкі Аляксандр ГУЗАВЕЦ**. Яны прадставілі дыстанцыйную руку для дапамогі супрацоўнікам МНС і сапёрам.

— Мы лічым наш праект вельмі актуальным, таму што плануем стварыць паўнаўраўнаважанага робата — маніпулятар з кісцевым захопам, здольны паўтараць за аператарам дакладна рухі яго кісці, — расказваў педагог. — На дадзены момант ёсць шмат небяспечных для жыцця заняткаў, калі патрабуецца дакладнасць ці магчымасць захопу аб'екта, напрыклад, пры аб'яшходжанні бомбы, разграбання завалаў і гэтак далей. Пры такой небяспечнай рабоце нават адна памылка можа пацягнуць цяжкія траўмы ці ўвогуле каштаваць жыцця, а паколькі аўтаматызаваць гэтыя працэсы амаль немагчыма, застаецца выконваць работу дыстанцыйна. Але для гэтага патрабуецца сапраўдная рука — максімальна набліжаная да анатамічнай чалавечай. І такая дыстанцыйная рука ў нас ужо ёсць.

Усе дэталі праекта ствараліся ў праграме для 3D-мадэлявання. Кісць выраблена на 3D-прінтары са зносаўстойлівага пластыку, які мадыфікаваны гліколем для большай даўгавечнасці. Зараз рука можа сціскаць кожны палец асобна ад астатніх, сціскаць невялікія аб'екты да пяці кілаграмаў. Яна працуе на адлегласці да 50 метраў. Яе рух забяспечваецца серваматамі. На дадзены момант кантроль пальцаў адбываецца з дапамогай лінейных патэнцыяметраў, якія

прад'яе модуль перадаюць паказчыкі на плату кіравання Arduino Nano. У перспектыве плануем стварыць робата, які будзе рухацца самастойна на шасці з дапамогай тэлеметраў, кіравання аператарам дыстанцыйна і перадаваць яму выявы ў рэальным часе.

Як падкрэслівае Аляксандр Гузавец, у адрозненне ад робатаў, якія выпускаюцца ў іншых краінах, яны змогуць забяспечыць найлепшы кантроль у параўнанні з класічнай кліяшэй маніпулятарам. Кісць робата будзе дакладна паўтараць за аператарам у VR-шлеме рухі яго пальцаў і кісцей. Роботнікі МНС ужо зацікавіліся гэтай распрацоўкай. Педагог са сваімі вучнямі ўдзельнічаюць таксама ў конкурсе робататэхнікі «Ратавальнік будучыні» і чакаюць яго фінальнага этапу.

Аляксандр Лёгкі дэманструе дыстанцыйную руку для дапамогі ратавальнікам і сапёрам.

«Дабрыня выратуе свет» — дэвіз праекта, які прадставілі ў гранд-фінале **дырэктар ветклінікі ў Лідзе «Кот Бегемот», галоўны ветэрынарны ўрач Павел ЖУЛЬГА** і яго памочніцы — навучнікі ўстаноў адукацыі горада. Праект перамог у намінацыі «Грамадства і сацыяльная сфера».

«Доктар «Пал Палыч», як называюць яго гаспадары гадаванцаў, якіх ён выратаваў, вядомы ў краіне сваімі аперацыямі па пратэзаванні канечнасцяў у жывёл. Апошнія могуць страціць лапы на розных прычынах: у выніку траўм, ампутацый ці стаць ахвярамі жорсткага абыходжання з боку чалавека. Першым яго пацыентам прыкладна два гады таму стаў дварняк Хопі. Гаспадар хацеў забіць сабаку і фактычна адсек яму лапу.

Усяго ў 2021 годзе ў аргкамітэт праекта паступіла 1,1 тысячы заявак і адбылося 66 адборачных тураў. На працягу года для ўдзельнікаў конкурсу арганізавана больш за сто спецыялізаваных спіч-сесій, вэбінараў і майстар-класаў па стварэнні прэзентацый, прасоўванні і рэалізацыі іх распрацовак. На перамогу ў рэспубліканскім фінале прэтэндавалі 120 аўтарскіх распрацовак у дзесяці намінацыях у дзвюх узроставых катэгорыях. А ў фінале аўтарам праектаў давалася абараняць свае распрацоўкі перад экспертнымі саветам у фармаце два плюс тры: тры хвіліны ім давалася, каб расказаць пра ідэю, і дзве — на стасункі з экспертамі.

Потым пакінуў на ланцугу без дапамогі на два тыдні. Сабака сам сабе адрыв пашкоджаную канечнасць. У клініку яго даставілі валанцёры. У выніку Хопі стаў першым сабакам у Беларусі з біянічным пратэзам. «Сёння бегае так добра, што проста не дагнаць, — усміхаецца Павел. — Не баліць, і ў сабакі ёсць надзейная апора замест страчанай лапы. Прызнаюся, для мяне гэта быў вельмі цікавы медыцынскі вопыт, першы складаны, выкапаваны шлях да пратэзавання і вельмі дарагі ва ўсіх сэнсах пацыент» (сёння Хопі жыве ў Паўла).

Яшчэ адзін пацыент доктара — коцік Кузя з двума пратэзамі замест задніх лапак — быў наўмысна кінуты ў вогнішча і атрымаў тэрмічныя апёкі (напаўна, таму яго яшчэ называюць у клініцы Вугалёк).

Павел падкрэслівае, што праблему жорсткага абыходжання з жывёламі трэба вырашаць на заканадаўчым узроўні. А яго праект, прадстаўлены ў фінале, скіраваны на псіхалагічную рэабілітацыю дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі.

— Нашы пушыстыя падапечныя — асабліва, і дзеці — таксама асабліва, — тлумачыць ён. — Але калі малыя бачаць, якія каты і сабакі пазітыўныя, актыўныя, што адсутнасць лап, якія ім замянілі пратэзы, яны нават не заўважаюць і жывуць паўнаватэрным жыццём, то атрымліваюць вялікі зарад энергіі і пазітыву. У іх з'яўляецца вера ва ўласныя сілы. Гэта дапамагае не здавацца. Гледзячы на тое, як рэагуюць на жывёл з пратэзамі дарослыя, мы вырашылі паказаць іх хлопчыкам і дзючынкам з Івянецкага дома-інтэрната для дзяцей-інвалідаў з асаблівасцямі фізічнага развіцця. Дзеці былі настолькі натхнёныя, што, глядзячы на іх, заплакалі нават мужчыны. Нашу ідэю ўжо падтрымаў фонд Аляксея Талапа, мы знайшлі паразуменне і з боку Міністэрства працы і сацыяльнай абароны. Ідэя вельмі добрая і не пакідае раўнадушным нікога. Пазітыўных момантаў павінна быць больш!

Дарэчы, дзючыны, якія дапамагаюць Паўлу ва ўсім і суправаджалі яго падапечныя ў Мінск, на фінал конкурсу «100 ідэй», з'яўляюцца выхаванцамі «Школы юнага ветэрынара», што дзейнічае пры ветклініцы.

Павел Жульга: «Нашы пушыстыя падапечныя пазітыўныя, актыўныя і жывучыя паўнаватэрным жыццём».

Гэта яшчэ адна важная сумесная з экалагічнымі цэнтрамі сацыяльнай ініцыятыва — спрыяць свядомаму выбару прафесіі. Прызнаецца, што сам ён стаў ветэрынарам... па волі выпадку. У медыцынскую ВНУ не паступіў, бо не хапіла балаў. Таму пайшоў вучыцца ў Гродзенскі аграрны ўніверсітэт на ветэрынара. Вырасць, што гэта спецыяльнасць стаіць да медыцыны бліжэй за іншыя — там таксама трэба лячыць і выратаваць жывіца, толькі не людзей. Але потым ні разу не пашкадаваў пра здзейснены крок. Ветэрынарыя яго адразу захапіла, яму пастаянна хочацца развівацца ў сваёй прафесіі. Але так адбываецца далёка не заўсёды. Прыкладна з трох дзясяткаў дзяцей, што прыйшлі ў «Школу юнага ветэрынара», зараз засталася толькі каля дзясятка. «Добра, што прафесійны адбор адбываецца яшчэ на этапе вучобы ў школе... — канстатуе Павел, — а атрымаць дыплом — зусім не азначае стаць высакласным спецыялістам. Добра, калі ёсць магчымасць яшчэ да паступлення ўбачыць на свае вочы, дакрануцца і ўсвятломіць, з чым роўна давадзецца сутыкнуцца ў будучай прафесіі».

Цікава, што ў намінацыі «Найлепшая бізнес-ідэя» таксама перамог праект, звязаны з хатнімі гадаванцамі. Яго аўтары — **навучніцы чацвёртага курса Гомельскага дзяржаўнага машынабудаўнічага каледжа Павел БАНДАРЭНКА і Вадзім ЧЫЖЭУСКІ** — распрацавалі шматфункцыянальную мабільную праграму для гаспадароў хатніх жывёл і GPS-трэкер для іх гадаванцаў. Месцазнаходжанне жывёліны і яе гаспадара фіксуецца на інтэрактыўнай карце мясцовасці. Прылада валодае такімі якаснымі характарыстыкамі, як надзейнасць, дакладнасць вызначэння каардынат і хуткая іх адпраўка гаспадару, які згубіў свайго гадаванца.

Пра іншыя цікавыя праекты фіналістаў рэспубліканскага конкурсу «100 ідэй для Беларусі» мы плануем расказаць у наступных нумарах «Чырвонкі. Чырвонай змены».

Надзея **НИКАЛАЕВА**,
Фота Лізаветы **ГОЛАД**.

Прыкладна з трох дзясяткаў дзяцей, што прыйшлі ў «Школу юнага ветэрынара», зараз засталася толькі каля дзясятка. Верныя памочніцы ветэрынарных урачоў.

Камертон настрою

СУСТРЭЦА 3... ФРАНЦЫСКАМ СКАРЫНАМ

Да ўдзелу ў конкурсе эсэ «Пуцявінамі беларускага пісьменства» запрашае **школьнікаў БДУ. Мерапрыемства прымеркавана да Года гістарычнай памяці і накіравана на далучэнне навуцэнцаў да гісторыка-культурных каштоўнасцяў Беларусі, а таксама папулярызаванне і пашырэнне сферы выкарыстання беларускай мовы, прафесійнае самавызначэнне і развіццё творчых здольнасцяў у падлеткаў.**

Да ўдзелу запрашаюцца вучні 10-11 класаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі. Канкурсантам на выбар прапаноўваецца шырокая тэматыка. Гэта могуць быць эсэ-ўражанні пра знакавыя помнікі старажытнага беларускага пісьменства, дзейнасць нашых першадрукароў і асветнікаў, аўтараў першых выданняў паэзіі і прозы XIX — пачатку XX стагоддзя, пра сустрэчы з пісьменнікамі-землякамі і наведван-

не выстаў і кніжных экспазіцый. Дапускаецца напісанне работ на іншую літаратурную тэматыку.

Апавяданні трэба падрыхтаваць на беларускай мове аб'ёмам не больш за чатыры старонкі друкаванага тэксту.

Матэрыялы прымаюцца да 31 сакавіка ўключна на электронны адрас konkurs@rod-slova.by. У заяўцы абавязкова трэба ўказаць прозвішча, імя, імя па бацьку аў-

тара, назву і тэлефон навуцальнай установы, клас, паштовы і электронны адрасы, а таксама звесткі і пасаду кіраўніка.

Усім удзельнікам конкурсу запрасяець 8 красавіка на цырымонію аб'яўлення і ўзнагароджання пераможцаў. Мерапрыемства адбудзецца на філагалійным фанульце Белдзяржуніверсітэта. У гэты ж дзень школьнікі змогуць таксама прыняць удзел у вочным трэнінгу па беларускай мове і лі-

таратуры, віктарыне «Філагалія і Я». Акрамя гэтага, старшакласнікаў пракансультуюць выкладчыкі-філагалі па паліяшэнні зместу творчых работ.

Арганізатарамі конкурсу эсэ выступаюць філагалійны факультэт БДУ і часопіс «Роднае слова». Супрацоўніцтва паміж імі мае доўгую гісторыю, апошнім сумесным праектам стаў юбілейны выпуск выдання да 100-годдзя БДУ.

Надзея **НИКАЛАЕВА**,
ЗВЯЗДА

І сабе, і людзям

КЛУБНІЦЫ Ў ШАКАЛАДЗЕ, ці «Салодкі» бізнес для двух

Тэма пра тое, як знайсці прыбытковую справу, мабыць, будзе актуальнай заўсёды. Ксенія ШЧАСНАЯ і Арцём БЫКОУСКІ вырашылі для сябе гэтае пытанне. Больш за тры гады пара займаецца стварэннем і продажам падарункавых дэсертаў. За гэты час маладыя людзі адкрылі дзве майстэрні: адна з іх знаходзіцца ў Мінску, другая — у Гродне. Акрамя гэтага, у сталіцы хутка адкрыюцца іх кандытарская. Мы пагаварылі з дзяўчынай аб іх сумесным «салодкім» бізнесе.

Працаваць Ксенія з Арцём пачалі падчас вучобы ва ўніверсітэце. Пара ў той час актыўна займалася пошукам варыянтаў заробку. Тады і з'явілася ідэя пацаць продаж кветак анлайн, але з-за неспрактываванасці маладых людзей не абышлося без памылкаў. Адначасова з гэтым Арцём заўсёды шукаў магчымасць дадаткова падзарабіць: падпрацоўваў грузчыкам, раздаваў улёткі, паліваў газоны і гэтак далей.

Нягледзячы на тое, што па адукацыі Ксенія маркеталаг-эканаміст у сферы ІТ, а Арцём — інжынер-будаўнік, сваё прызвание пара знайшла ў стварэнні яркіх і прыгожых дэсертаў. Першым і галоўным іх таварам сталі клубніцы ў шакаладзе.

— Ідэя адкрыць сваю майстэрню ўзнікла тры гады таму абсалютна выпадкова, — дзеліцца Ксенія. — Мы ўбачылі, як такі дэсерт робяць у Маскве, і вырашылі паспрабаваць увасобіць тое ж самае.

Арцём і Ксенія.

Ні ў адным бізнесе не абыходзіцца без цяжкасцяў. Але яны дапамагаюць удасканалвацца і станавіцца мацнейшым. Па словах Ксеніі, галоўнай складанасцю для іх з Арцёмам стаў падбор персаналу, бо гэта тая людзі, з якімі трэба працаваць у далейшым. Да пытання пара падыходзіць сур'ёзна. Крытэрыяў пры адборы было шмат, галоўнымі сталі адказнасць, акуратнасць, ветлівасць. Ад кандытару дадаткова патрабавалася творчая загартоўка, ад менаджараў — уменне працаваць у сферы продажаў.

На пытанне аб тым, што з'яўляецца галоўным у гэтай справе, Ксенія адказала лаканічна — «любоў». І сапраўды, без належнага стаўлення да працы не атрымаецца дамагчыся добрага выніку.

Акаўнт майстэрні ў Instagram змяшчае больш за шэсцьсот публікацый, і вялікая колькасць з іх — фатаграфіі гатовых дэсертаў. Асартымент прадукцыі прыйдзецца па душы кожнаму: шакаладныя пліткі, трайфлы, калкейкі і медыянты з рознымі смакамі і напуненнямі, свежыя фрукты і ягады ў шакаладзе, эфектныя «Напалеон» і мно-

гае іншае. Салодкія кампазіцыі нярэдка ўпрыгожваюць жывыя ружы. Яркія колеры, арыгінальны дызайн, прэзентабельны выгляд — абавязковыя складнікі кожнага вырабу. У такой справе сапраўды не абысціся без натхнення!

— Наша каманда складаецца з творчых людзей, таму варыянт новых дэсертаў з'яўляецца па-рознаму: хтосьці малюе эскізы, некаторыя імправізуюць падчас выканання кампазіцыі, а мне, напрыклад, аднойчы ідэя прыйшла ў сне. Калекцыя «Матэрыяль» ўзнікла пасля таго, як прысніліся гэтыя ярка-блакітныя стварэнні, — прызнаецца Ксенія.

Штодня ў майстэрнях выконваецца ад дзесяці заказаў. У залежнасці ад віду дэсерту на яго выраб патрабуецца ад 15 хвілін да 1,5 гадзіны. Найбольшай папулярнасцю карыстаюцца падарункавыя букеты з клубніцамі ў шакаладзе.

У адным з пастоў Instagram-акаўнта майстэрні падлічыкам прапануецца купіць слоічак «Варэнне Добра» і такім чынам паўдзельнічаць у дабрачыннасці.

— У нас заставалася шмат ягад, якія псаваліся, з-за чаго даводзілася іх выкідаць. Таму мы вырашылі

Букет з клубніц у шакаладзе.

перапрацоўваць невядлікія па памерах клубніцы, што не падыходзілі для выканання заказаў, і рабіць з іх варэнне. Так прыйшла ідэя запусціць дабрачынную акцыю, а ўсе атрыманыя грошы накіроўваць у фонд дапамогі тым, хто мае ў гэтым патрэбу: дзецям, хворым на рак, пажылым, жывёлам.

Для акцыі было выраблена 30 кілаграмаў дэсерту. Аб'ём аднаго слоічка складае 300 грамаў, а яго цана — 15 рублёў.

Нядаўна Ксенія з Арцёмам паведамілі падлічыкам нечаканую навіну: маладыя людзі пераехалі ў Маскву. Зараз у гісторыі акаўнта можна бачыць, як яны пачынаюць развіваць сваю «салодкую» справу ў сталіцы Расіі.

Акрамя вядзення бізнесу, пара любіць хадзіць у трэнажорную залу, і змена месца жыхарства ніяк не адбілася на гэтым занятку.

Лізавета МАЛЬЧУК,
студэнтка ІІІ курса
факультэта
журналістыкі БДУ.
Фота з архіва герояў.

Шакаладныя пліткі.

Слоічак таго самага «Варэнне Добра».

«ХАЧУ ЗАСТАЦЦА Ў ПРАФЕСІІ!»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «43».)

— Мая родная вёска знаходзіцца ў Рагачоўскім раёне, бацькі жывуць адны. Таму хацелася мець магчымасць хоць бы зрэдку іх наведваць. Таксама адметным было тое, што ў гаспадарцы для маладога спецыяліста прадугледжвалася асобнае жыллё. У наш час гэта вельмі актуальна, таму гэты варыянт адразу зацікавіў.

Але і без складанасцяў не абышлося. Адукацыю наш герой атрымліваў па спецыяльнасці «Інжынер-тэхнолаг (птушкагадоўля)», а вось працаваць давялося крыху ў іншай галіне.

— Яшчэ на другім курсе нам паведамілі, што заявак на маладых спецыялістаў з птушкагадоўчых фабрык няма, таму хутчэй за ўсё дэвядзятца працаваць у звычайных гаспадарках... Я гэта ўспрыняў спакойна, у навучанні пачаў больш увагі ўдзяляць асаблівасцям работы з буйной рагатай жывёлай. У любым выпадку гэта прафесія мне падабаецца.

Лагічна, што ўзнікае пытанне: чым жа прывабіла маладога хлопца праца заатэхніка? Сёння моладзь зольшшага імкнення збегчы з вёскі, таму ў сучасных рэаліях гісторыя Сямёна выглядае не зусім звычайнай.

— У маёй сям'і ўсе звязаны з сельскай гаспадаркай: тата — інжынер, брат — ветурач. А мама, як і я, заатэхнік. Гэта ў пэўнай ступені паўплывала на выбар прафесіі. І жывёл я люблю.

Хутка мы ў гэтым упэўніліся. Цяжка апісаць словамі пашчоту, з якой хлопца ставіцца да сваіх «падалечных» — каровак і цялят. І яны адказваюць яму тым жа.

ДОСВЕД ЛІШНІМ НЕ БЫВАЕ

Першае працоўнае месца задае настрой усёй прафесійнай дзейнасці. Часам здараецца, што пасля няўдалага вопыту маладыя людзі расчароўваюцца ва ўласным выбары. Таму для дзяўчат і хлопцаў вельмі важнай з'яўляецца адаптацыя ў новым калектыве і ўвогуле ў нестандартных абставінах. Для Сямёна працоўныя будні пачаліся з пры-

значэння на пасадку галоўнага заатэхніка, а значыць, дапускаць памылкі было нельга.

— Адроз, прызнаюся шчыра, было страшна без вопыту прымаць на сябе такую адказнасць. Але паступова ўцягнуўся, здаецца, спраўляюся. Галоўнай цяжкасцю была работа з вялікім калектывам. Да кожнага чалавека трэба знайсці падыход, каб ён цябе пачуў, зразумеў і якасна выконваў свае абавязкі.

Для таго каб кіраваць людзьмі, трэба мець аўтарытэт. Тым больш гэта важна для маладога спецыяліста. Займець павягу вопытна, часта старэйшых па ўзросце, цяжка, для гэтага трэба шчыра і аддана працаваць. Так, каб ніхто не змог засумнявацца ў тваім прафесіяналізме. Сямён Галянкоў гэтага прывіта прытрымліваецца дакладна: працуе літаральна ад цямна да цямна.

— Мой працоўны дзень пачынаецца ў пяць гадзін раніцы. Першай справай глядаю сваю гаспадарку: замацаваныя за мною малочна-тварныя комплексы і фермы. Затым агульная планёрка, пасля яе кантралюю раздачу кармоў, каб усе кароўкі былі сытыя. Таксама займаюся лянэннем жывёл. У абед невядлікі перапынаю. І пасля зноў паўтараецца ранішні спецыярыш. Працоўны дзень у мяне ненарываны, ды і гаспадарка вялікая, таму часам даводзіцца вяртацца дамоў у восем ці дзевяць гадзін вечара.

Гэта толькі схематычнае апісанне, насамрэч жыццё кожны дзень падкідае безліч загадак, якія маладому спецыялісту даводзіцца разгадваць.

Можа падацца, што вясковае жыццё нашага героя ў пэўнай меры сумнае. Але гэта не так. Ён знаходзіць, як бачыць волны час. Адзіны мінус: у вёсцы не хапае моладзі.

— Люблю пагуляць з кампаніяй у валеябол ці футбол, летам магу павудзіць рыбу,

калі дазваляе час. Канешне, моладзі мала. Маладыя людзі ў асноўным імкнуцца ў горад, але ж сельская гаспадарка корміць усю краіну! Калі праца належным чынам аплачваецца і ёсць дзе жыць, можна спакойна працаваць!

З такой думкай цяжка не пагадзіцца. Сучасныя студэнты як агню бяжыць размеркавання. Найперш пужае перспектыва трапіць на адрацоўку за межы Мінска ці абласнога цэнтра. Але ж і МКАДам жыццё не спыняецца. У раёнах, у невядлікіх вёсках таксама жывуць людзі, якія працуюць. Магчыма, праца іх незаўважная для жыхароў тлумных шматпавярховікаў. Але ж такія маладыя людзі, як Сямён, на сваім вопыце даказваюць, што моладзь у вёсцы запатрабаваная.

Пра тое, якой ён бачыць сваю будучыню, Сямён шчыра кажа: «Хачу застацца ў прафесіі». І гэтыя словы надзвычай важныя.

Напрыканцы мы запыталі ў нашага героя, якія парады ён можа даць студэнтам, што ў хуткім часе прыйдуць на сваё першае працоўнае месца.

— Не трэба баяцца! У жыцці трэба прайсці ўсё. І чым больш цяжкасцяў ты зведаеш сёння, тым лепш будзе заўтра. Калі выбраў прафесію, трэба ёй адпавядаць, рабіць сваю справу належным чынам. Галоўнае — упартасць, цярплівасць і жаданне. І ўсё атрымаецца!

...Сонца даўно апусцілася за гарызонт.

А па вясковай вуліцы шпаркай хадю крочыць малады чалавек — галоўны заатэхнік ААТ «Прывольныя агра» Сямён Галянкоў. Сёння яго чакае адпачынак. А заўтра будзе новы дзень, са сваімі выклікамі і праблемамі. Спадзяёмся, Сямён з імі справіцца.

Алёна КУХАРАВА, студэнтка ІІІ курса
факультэта журналістыкі БДУ.
Фота аўтара і з архіва герояў.

SEX=БАЛЯСЫ

Далей схаваеш, бліжэй знойдзеш

І пацвяджэнню таму — процма. Так, раўнівая жонка, жыхарка мексіканскай сталіцы Мехіка, хавалася ў багажніку разам з сынам — шпіёніла за мужам-таксістам падчас яго начных змен. («Засынаюць муж з жонкай. Раптам шафа загаварыла: «Ну што, твой спіць?» — «Быццам бы так», — адказвае жонка. — «Ну тады я пайду?» Тут муж прачынаецца: «Куды пайшоў, я за цябе яшчэ крэдыт не аддаў!») Кліент Uber ехаў у машыне, калі кіроўца пачуў дзіўны гук з багажніка. Кіроўца адкрыў яго і ўбачыў тым уласную жонку з дзіцем. Пасажыр сфатаграфаван тое, што адбываецца, і апублікаваў здымкі на Facebook. «Уявіце, што вы едзце ў таксі, а затым высвятляецца, што жонка кіроўцы хаваецца ў багажніку, каб шпіёніць за ім!» — напісаў відавочца. («Крыўдна, калі пасля вяселля жонка перастае сачыць за сабой. А за табой не перастае».) Адзін з карыстальнікаў Facebook зазначыў: «Яна больш клопаціцца аб тым, каб шпіёніць за сваім мужам, чым аб дзіцяці». («Не верце, калі жонка кажа, што дзеці для яе — самае дарагое. Бо іх яна можа пакінуць на судсудку, а мужа — не».)

А ў амерыканскім горадзе Мідленд, штат Мічыган, дзяўчына залезла ў багажнік (зноў ён!) аўтамабіля, каб прасачыць за знаёмай, якая праявіла цікавасць да яе каханага. («— Таня, ты ведаеш, мне цябе вельмі не хапае!» — «Праўда?» — «Так... Прыйдзешца, мабыць, яшчэ адну бабу завесці».) 19-гадовы Джей-каб Глазга распавёў сваёй дзяўчыне, 18-гадовай Саманце Грывальскай, што яе знаёмая спрабуе фліртаваць з ім у сацсетках. («Не

кажыце, што мужчына — баннік. Быў бы ён адналюб — да вас бы чарга не дайшла!») Калі тая знаёмая праланавала яму сустрэцца, Саманта паехала з ім. («Генадзь не веруў у Дзеда Мароза, пакуль не заступіў яго са сваёй жонкай».) «Я хацела даведацца, як далёка яна зойдзе і што будзе рабіць з маім бойфрэндам, калі нічо не бачыць. У трох кварталах ад месца вечарыні той праланавуў, што схаваецца ў багажніку», — распавядала яна. Адтуль Саманта чула, што саперніца села ў машыну і загаварыла з Джэйкабам. («— А вы... замужам?» — «Ледзь-ледзь». — «А таксама часам... жанаты»») «Давалось выслухоўваць, як яна пералічвала ўсё, чым хацела б з ім заняцца, — сцвярджае яна. — Прызнацца, не ўражвала арыгінальнасцю». Хлопец падыграў ёй і сказаў, што пашукае ў багажніку прэзерватывы. («Я сароменне спытаў: а пасля падпісання акта на дозвол сексу ці патрэбны потым акт аб выкананні работ?») Выйшаўшы з машыны, ён выпусціў Саманту і вярнуўся ў аўтамабіль ужо з ёй. Пакуль яго не было, дзяўчына паспела зняць шорты. («Прышла жонка, а гасці не адзетыя...») Нягледзячы на гэта, яна паводзіла сябе так, быццам нічога не адбылося, і адмаўляла ўсе абвінавачванні. «Я не толькі даведлася, хто яна такая на самай справе, але і ўбачыла, што за чалавек мой хлопец», — падсумавала Саманта. («— Чаму ты перастаў саркаставаць з той дзіўчайнай?» — «У яе дрэнны густ». — «У чым гэта праяўляецца?» — «Яна сказала, што я ёй не падабаюся».)

...Брытанскі вайсковец таемна правёў за межамі паліубоўніку на авіябазу Каралеўскага ваенна-марскога флоту ў Ёвілтане, графства Сомерсет, і два тыдні хаваў яе ў шафе ў сваім пакоі. («Чаму жонка ў сваёй сярбруці пераначавала можа, а муж у сваёй — не?») Жанчыну знайшлі афіцэры. Яе вывелі з тэрыторыі базы, пасля чаго яна неадкладна пакінула Вялікабрытанію... Супрацоўнік авіябазы патлумачыў, што знаёмы з ёй некалькі гадоў. Падчас святкавання Раства ён сустраўся з каханкай. («Караченька пра сябе: нішто такая... вяселенькая...») Яна збіралася вярнуцца ў Нідэрланды пасля Новага года, аднак сутыкнулася з праблемамі з прычыны эпідэміі COVID-19. Тады вайсковец вырашыў прытуліць яе на авіябазе. («Дамы, калі джэнтльмен хоча ад вас баршчу, не спрабуйце «ўцховаць» яму секс. Раздражняе».) Вяртаючыся з водпуску, ён правёў жанчыну на ахоўную тэрыторыю ў (чым бы вы думалі?) багажніку аўтамабіля. («Усё надакучыла! Стамілася! Сыду ў манастыр! У мужчынскі... на тры дні... а можа, на чатыры? Пагляджу, як сустраўць...») Каб пазбегнуць выкрыцця, вайсковец навесіў на дзверы памяшкання таблічку з надпісам «Не ўваходзіць, аб прыборцы паклапоцімся самі». («Давядзі да аргамі і далей можаш не праводзіць».)

...У Індыі мужчына, які 11 гадоў хаваў каханую ў зачыненым пакоі (чым не той самы «хатні багажнік»? у доме бацькоў, нарэшце ажаніўся з ёй. Рахман і Саджыта праславіліся, калі высветлілася, што дзяўчына, якая лічылася зніклай шмат гадоў таму, таемна жыла ўвесь гэты час разам з любімым чалавекам. («— Учора прагнуўся, а цябе няма. Дзе ты была, дарагая?» — «А дзе ты прагнуўся, дарагі?») Аднак нават родныя мужчыны не падазравалі пра гэта, бо яна знаходзілася ў пакоі, куды ён нікога не пускаў. Саджыта выбіралася на вуліцу толькі па начах праз акно. («Калі існуюць хатнія гаспадыні, недзе павінны быць і дзікія».) Пасля буйной сваркі з бацькамі Рахман з каханай таемна з'ехалі ў суседнюю вёску і арандавалі там дом. Цяпер іх саюз нарэшце стаў афіцыйным. («Бабуля, глядзячы на вяселлі картаж: «Ну вось, яшчэ адну павеслі посуд мыць...») Праўда, традыцыйную індусіцкую цырымонію прасвеці не удалося, бо бацькі мужчыны былі супраць шлюбу. («Мама, ён пачаў цікавіцца маім мінулым!» — «Трэба разводзіцца, з такім у цябе няма будучыні».) Вось такі багаж гісторый...

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«Зрабіла крок да мары — стаць салісткай опернага тэатра»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Педагогі паралі пайсці на падрыхтоўчае аддзяленне. Але мне не хацелася прапусціць год, таму вырашыла, што лепш паступлю ў музычны каледж. Так пачаліся гады карпатлівай работы з педагогам Вольгай Аляксандраўнай Косаравай. Мне вельмі пашанцавала — яна выхоўвае выдатных вакалістаў. У яе ёсць педагагічная інтуіцыя...

На трэцім курсе мы паехалі ў Калінінград на конкурс «Бурштынавы салавей» — гэта было складаным выпрабаваннем. Там выступалі спевакі з 16 краін свету, і ў сваёй узроставай катэгорыі я заняла трэцяе месца. Была невymoўна рада, таму што, слухаючы іншых выканаўцаў, зразумела, наколькі наш свет багаты на таленты. Да гэтага мне здавалася, што вакальны свет маленькі, дзе ўсё адно аднаго ведаюць. А высветлілася, што ёсць дзесяцігадовыя дзеці, якія цудоўна спяваюць. Вяртаючыся ў Мінск, зразумела, што трэба працаваць у тры-чатыры разы больш, чым раней. Пасля гэтага конкурсу мяне занеслі ў фонд таленавітай моладзі, і, скончыўшы чвэрты курс, я паступіла ў Акадэмію музыкі без іспыту.

— **Раскажыце, аб студэнцкім жыцці. Ці моцна адрозніваюцца студэнты Акадэміі ад моладзі, якая атрымлівае адукацыю ў іншых сферах?**

— На працягу пяці гадоў навучання я не перастаю здзіўляцца той творчай атмасферы, якая пануе ў акадэміі. Такага, канешне, няма ні ў адной ВНУ. Людзі, звязаныя з музыкай, — вельмі цікавыя, спецыфічны

— **Якія ўражанні засталіся ад выступлення на канцэрце, прысвечанага ўручэнню прэміі Прэзідэнта?**

— Напэўна, гэта быў адзін з самых прыгожых і запамінальных канцэртаў, дзе я прымала ўдзел. Пачынаючы ад задумкі і пастаноўкі — наколькі гэта было маштабна, напоўнена цікавай музыкай. Пераважала класіка — чаму я, як акадэмічная спявачка, была вельмі рада. Але і эстрада паказала сябе цудоўна. Гэта было сапраўднае свята музыкі для ўсіх. Хачу адзначыць і пераёмнасць пакаленняў, таму што дзеткі, якія пакуль толькі вучацца ў музычных школах, выступалі разам з народнымі артыстамі.

Для мяне сапраўдным святкам і прафесійнай перамогай было і тое, што я стаяла на адной сцэне з Уладзімірам Громавым і Анастасіяй Масквіной. Гэта менавіта тыя выканаўцы, спектакль якіх я ўбачыла, калі ўпершыню прыйшла ў Оперны тэатр.

Разумеючы ўзровень адказнасці, я адчувала творчае хваляванне. Спявала найскладанейшую арыю для сапрана, майго голасу. У ёй задзейнічаны асабліва прыёмы алегата і апартамента. Трэба было праспяваць так, каб арыя не выглядала вульгарна. Гэта свайго роду сусветны оперны хіт, і, канешне, калі выконваеш такую вядомую партыю, да цябе прыслухоўваюцца больш уважліва. Трэба было прадэманстраваць майстэрства. У любым выпадку, няма мяжы дасканаласці, але на сёння я лічу, што ў поўнай меры адолела пастаўленую задачу.

тыста — водгук публікі, для якой працуеш. Вядома, адчула большую адказнасць. Цяпер не маю права паніжаць планку. Як студэнтка зрабіла высновы, над чым яшчэ трэба працаваць і на што звярнуць увагу.

Я зрабіла влікі крок да сваёй мары — стаць салісткай нашага опернага тэатра, які вельмі люблю. Дзеля гэтага і пачала займацца спевамі. Вельмі хачу радаваць людзей сваёй творчасцю.

— **Анастасія, што вас натхняе?**

— У першаю чаргу мая сям'я. Яна падтрымае, радзіць, недзе паўшчувае — артыста фарміруе не толькі творчая дзейнасць, але і асяроддзе, у якім ён знаходзіцца. Мне ў гэтым плане вельмі пашанцавала, бо ўсё вельмі зацкаўлены ў тым, каб я стала прафесіяналам. Мой муж далёкі ад музыкі, але да таго, як сышла ў дэкрэт, мы часта наведвалі оперныя спектаклі.

Мяне натхняе і мой педагог, які бязмежна ў мяне верыць. У любой сітуацыі яна падтрымае добрым словам — гэта мая творчая апора.

— **Калі ласка, падзяліцеся сваімі творчымі планами...**

— Як і ў кожнага студэнта Акадэміі музыкі, які выпускаецца ў гэтым годзе, творчы план у мяне складаецца з аднаго пункта — паспяхова размеркавацца. Але я шчыра веру ў тое, што рана ці позна трапіў у наш оперны тэатр.

— **Што вы пажадалі б маладым выканаўцам, якія знаходзяцца ў пачатку творчага шляху, але мараць выступаць на вялікай сцэне?**

— У першую чаргу — упэўненасці, ніколі не сумняваюцца ва ўласных сілах, бачыць канчатковую мэту. І ніколі не здраджваць сваёй мары, што б ні здаралася. Станаўленне артыста — вельмі складаны працэс. Падчас яго з'яўляцца шмат пытанняў, на якія не заўсёды атрымліваецца знайсці адказ. Таму нельга адчаівацца, трэба сур'ёзна займацца і верыць, што ўся праца, пакладзеная на алтар мастацтва, даць свой плён.

Арына КАРПОВІЧ.
Фота дадзены гераній.

калектыў. Так, канкурэнцыя прысутнічае, але нас аб'ядноўваюць канцэрты і спектаклі, якія мы сумесна арганізуюем. Да пятага курса становіцца зразумела, хто сваё жыццё з музыкай звязла, а хто — не. Нехта сыходзіць, усведамляючы, што далей ад мастацтва. Гэта сур'ёзна фізічная і маральная праца: складана выхаваць сябе ў атмасферы канкурэнцыі і пры гэтым застацца чалавекам, які і разумее і чуе іншых.

— **Пасля канцэрту пра вас загаварылі яшчэ больш, называюць узыходзячай «зоркай». Ці з'явілася пачуццё, што зараз вы ў большай ступені адказныя перад слухачом?**

— Я атрымала вялікую колькасць прыемных водгукаў. Мне пісалі, тэлефанавалі, на оперным балі да мяне падыходзілі людзі з пакаданямі. Гэта самая гадоўная ўзнагарода і каштоўнасць для ар-

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12
ад 19 лютага 2009 года выдана
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Знавальніцкай газеты
рэдакцыяна-выдавешка ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,
грамдаская аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРПОВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Аказаныя за выпуск: рэдактар аддзела Надзея НИКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей ПАСОЎКА.
Выдавец — рэдакцыяна-выдавешка ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда». Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 311 17 41.
e-mail: info@zviazda.by

Газета адрываецца ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
ЛД №02330/049179 ад 03.04.2009.
220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.
Тыраж 14.804.
Нумар падпісаны ў 19.30 23.02.2022 г.

Извещение о проведении 28 марта 2022 года аукционных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Азарэнне»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
Наименование, характеристики и местонахождение предмета торгов (продаваемого имущества)	Сведения о земельном участке	Начальная цена, бел. руб., с учетом НДС	Размер задатка, бел. руб.
Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-20991 общей площадью 276,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Путепроводный 6-й, д. 11, наименование: литер А1/К здание продовольственного магазина, назначение: здание специализированное розничной торговли	Право аренды на земельный участок площадью 0,1275 га по 31.03.2028, кадастровый номер – 5000000000006004369	476 200,0	47 620,0

Продавец имущества: ОАО «Азарэнне», ул. Харьковская, 54а, 220073, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условия торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Азарэнне», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц) и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц) и копию платящего документа о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» р/с BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционных торгах от 28.03.2022.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на по-вышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся 28 марта 2022 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукцион). Прием документов, а также консультация по вопросам участия в торгах осуществляются с 24.02.2022 по 24.03.2022 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону (029) 636 63 66, (044) 506 16 54.

Телефоны для справок: (017) 365 48 36 (государственное предприятие «МГЦН»); (029) 636 63 66, (044) 506 16 54 (ОАО «Азарэнне»). Дополнительная информация размещена на сайте www.mgcn.by в разделе «Недвижимость в собственности».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА (ПОНИЖЕНИЕ ЦЕНЫ НА 20 %) ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «РАДИОВОЛНА»

Предмет торгов, краткая характеристика	Лот № 1 – капитальное строение инв. № 400/Л-162753 (незавершенное законсервированное капитальное строение) общей площадью 6520,4 кв. м, стены – панели железобетонные, кирпич силикатный, инженерные системы отсутствуют; капитальное строение инв. № 400/С-163014 (благоустройство) общей площадью 474,0 кв. м, 1980 г. п.
Информация о земельном участке	Кадастровый номер 440100000002011232, площадь – 0,6679 га, назначение – для строительства и обслуживания здания и сооружений, право аренды по 27.10.2051 г. При переходе права собственности на незавершенное законсервированное капитальное строение и права аренды на земельный участок, возможно использование их новым собственником для размещения промышленных предприятий, транспортной и инженерной инфраструктуры, коммунальных, коммунально-складских и складских объектов, обеспечения функционирования этих предприятий

Местонахождение имущества:
Гродненская обл., г. Гродно, ул. М. Горького, 89 Б
Начальная цена с учетом НДС: **1 568 649 рублей 60 копеек** Задаток (5 %) – **78 432,00 рублей**

Сведения о продавце: ОАО «Радиоволна», г. Гродно, ул. Горького, 89, тел. 8 (0152) 626648

Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка: Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мишкевича, 8, тел. 8 (0152) 621632; УНП 500481906, номер счета BY65BLBB30 150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., код BLBBBY2X

Срок заключения договора купли-продажи: в течение 15 рабочих дней с момента проведения торгов. **Условия оплаты:** в течение 30 календарных дней с момента заключения договора купли-продажи

Торги состоятся 25 марта 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мишкевича, 8

Срок подачи документов По 21 марта 2022 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мишкевича, 8

Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте www.fincenr.by, тел. для справок 8 (0152) 621632

Предшествующие публикации: газета «Звезда» от 27.11.2021 г., от 28.01.2022 г.

Информация о проведении аукциона 28 марта 2022 г. по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов в аг. Барсуки, дер. Осово, дер. Приборье, дер. Заброденье Жодинского сельсовета Смолевичского района Минской области

Организатор аукциона: Жодинский сельский исполнительный комитет, 222161, г. Жодино, пер. Молодежный, д. 3

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	аг. Барсуки	624881701101000472	0,0937 га	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки)	16 000,00
2	дер. Осово	624881712101000125	0,15 га	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки)	5 000,00
3	дер. Приборье	624881712101000124	0,15 га	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки)	10 000,00
4	дер. Заброденье	624881706101000102	0,1498 га	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки)	5 000,00

Аукцион состоится 28 марта 2022 г. в 11.00 в Жодинском сельском и исполнительном комитете по адресу: г. Жодино, пер. Молодежный, д. 3, кабинет № 1.

Извещение о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственного комитета по имуществу: <https://au.nca.by>, Смолевичского райисполкома: <http://www.smolevichi.gov.by>.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению

Дзержинского филиала Минского областного потребительского общества (продавец) проводит открытый аукцион по продаже

ЗДАНИЯ ХОЛОДИЛЬНИКА 100

(составные части и принадлежности: теневой навес) с инв. № 620/С-37423 общей площадью 375,9 кв. м,

расположенного на земельном участке с кадастровым номером 622250100001005464 (право аренды по 06.07.2120) площадью 0,4812 га по адресу: Минская область,

г. Дзержинск, ул. Омелянюка, 5.

Земельный участок имеет ограничения в использовании: природная территория, подлежащая специальной охране (в водоохранных зонах рек и водоемов), площадь 0,4738 га.

Начальная цена с НДС (20 %) – 200 493,77 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 20 049,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330 000 в ОАО «Сбербанк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК PPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 29.03.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 28.03.2022 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5 в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-64, 516-80-65, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11, тел. для осмотра: (801716) 649-33, (8029) 578-35-46.

УНП 60003767

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ООО «Космоопт» (продавец) в лице ликвидатора ООО «Космоопт» Будкова К.В. извещает о проведении 29 марта 2022 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

ПОЛНЫЙ И ПОДРОБНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ИМУЩЕСТВА с ценами и размером задатка по лотам №№ 1–107 размещен на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Условие продажи: Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. **Местонахождение лотов:** г. Гомель, ул. Ильича, 297А

Продавец: Общество с ограниченной ответственностью «Космоопт», 220030, г. Минск, ул. Зыбичкая, 4, оф. 24.

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел. 8 (029) 698-07-48 – Будков Кирилл Викторович – ликвидатор ООО «Космоопт» (правовая информация, предварительная запись на осмотр имущества). Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама»): р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления);
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 24 февраля 2022 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Примем заявления для участия в аукционе заканчиваются 25 марта 2022 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактным телефонам Организатора торгов). Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 5 (пять) дней до его проведения.

Для участия в аукционе предоставляется документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задаток) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность, представителем

иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, а руководителю юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством). В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником (претендентом на покупку), объекты аукциона проданы этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невыя участники торгов на торги признаются отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов; возместить все затраты, связанные с организацией и проведением торгов; затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество, согласно договору купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 18 (в ред. Постановления Совмина от 12.07.2013 № 607).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона, полный список имущества с ценами и размером задатка по лотам размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0292) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 126-66-82, 8 (044) 599-18-16.

ОТЧЕТ

Местного фонда «Поддержка тенниса» (далее – Фонд) об использовании своего имущества за 2021 год

Утвержден Протоколом Правления Фонда от «16» февраля 2022 № 01

№ п/п	Сведения, обязательные для включения в состав отчета	Информация Фонда
1	Информация о количестве учредителей фонда	1. Республиканское общественное объединение «Белорусская теннисная федерация»
2	Информация о стоимости имущества фонда	В отчетном периоде: 2.1. передано учредителем – 0,00 бел. руб. 2.3. поступления от проводимых в соответствии с уставом Фонда мероприятий – 0,00 бел. рубелей. 2.4. доходы, полученные от осуществления в соответствии с уставом Фонда предпринимательской деятельности – 0,00 бел. рубелей. 2.5. иные, не запрещенные законодательством Республики Беларусь, поступления – 209 542,35 бел. рубелей
3	Информация об общей сумме расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в его уставе	В отчетном периоде общая сумма расходов, понесенных Фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе Фонда – 209 667,44 бел. рубелей
4	Информация о количестве унитарных предприятий, хозяйственных обществ, созданных фондом для осуществления предпринимательской деятельности, в том числе об участии фонда в таких юридических лицах	Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участников в иных хозяйственных обществах, юридических лицах и коммерческих организациях

РЫЖСКІЯ ТУРБОТЫ

Чаму жыхары Латвіі вымушаны пакласці зубы на паліцу?

За апошні год у Латвіі зафіксаваны самы імклівы рост цен на прадукты харчавання — 7,9 працэнта, паведаміла Delfi. Апошні раз падобныя паказчыкі інфляцыі ў Латвіі былі зафіксаваны ў 2011-м. Па словах дырэктара дэпартаменту макразэканамічнай статыстыкі Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення Латвіі Інтарса Абражунса, у мінулым месяцы цэны на прадукты харчавання ўжо выраслі на 9,4 %. Больш за ўсё ў студзені падаралі агародніна. У параўнанні з мінулым годам, яе кошт у сярэднім вырас больш чым на 20 %. Аднак за капусту, рэпчатую цыбулю і моркву быхары зараз плацяць на 30 % больш. Таксама даражэйшымі сталі алеі, малако, сыр і яйкі. Хлеб і зерневыя прадукты за год у сярэднім падаралі на 10 працэнтаў. Акрамя таго, Інтарс Абражунс заявіў, што некаторыя прадукты, напрыклад, бульба і грэчанья крупы, сталі даражэйшымі на 60 %. Эксперты прагназуюць, што ў найбліжэйшай перспектыве цэны не знізяцца. Чаму жыхары Латвіі вымушаны пакласці зубы на паліцу?

НЕПАД'ЁМНЫЯ РАХУНКІ

Рахункі за электрычнасць жыхароў краіны выраслі ў два, а то і ў тры разы. Растуць камунальныя плацяжы і транспартныя выдаткі і цэны на прадукты. І гэтак жа расце незадаволенасць латвійцаў. Рыжнін Яніс быў шакаваны рахункам за электрычнасць, паскардзіўся ён Baltnews. Па словах мужчыны, кошт за святло ў памяшканні ў 65 квадратных метраў вырас у два з паловай раза. «Я чуў, што цэны растуць, але адна справа — чуць, а другая — убачыць гэты нявыкліка влікі рахунак. Вядома, спачатку не так адчувальна, але ў доўгатэрміновай перспектыве гэта сур'ёзна скарактэе сямейны бюджэт і выдаткі», — узрушана заўважыў мужчына.

Рыжнін Ігар расказвае, што праблема аплаты рахункаў з новымі цэнамі не стаіць востра ў яго сям'і. Аднак мужчына прызначае, што гэта стала для яго чарговым расчараваннем у рашэннях латвійскага ўрада. «Я такіх рахункаў яшчэ не бачыў. Гэта праблема для сярэдняга класа — усё аплациць, а як выжываюць малазабяспечаныя і пенсіянеры, я нават не ўяўляю. І шкада, што ад дзяржавы няма ніякай падтрымкі».

Латвійка Агнеса расказвае, што ў яе офісе, дзе 30 квадратных метраў, цэна за электрычнасць таксама вырасла амаль у палову. «Пачынаеш задумвацца, а ці можам мы дазволіць сабе гэта памяшканне зараз?» — задаецца пытаннем яна. Жыхар Даўгаўпілса Арцём распавёў, што яго малы бізнес з цяжкасцю вытрымаў пандэмію, і зараз мужчына не ведае, ці зможа пацягнуць гэтыя выдаткі. «З лютага тарыф на цэлаэнергію павялічваецца больш чым на палову, гэта істотна, бо, увлічваючы ковід, прыбыток не становіцца больш», — заўважыў Арцём.

Нагадаю, што ў снежні мінулага года ў Даўгаўпілсе аб'явілі энергетычны крызіс. Дэпутаты горада падтрымлівалі рашэнні для яго пераадолення. Самакіраванне ўжо звярталася да ўрада па дапамогу ў вырашэнні энергетычнай праблемы і атрымала адмову. Мініэканомікі запэўніла, што ў Латвіі дастаткова энергараэсурсаў, такіх як электраэнергія, газ і нафтапрадукты, і на ўсіх іх хопіць. Такім чынам, кажучы чыноўнікі, сістэма энергазабеспячэння працуе як мае быць, а энергетычнага крызісу, аб якім раней заявілі ў Даўгаўпілскім самакіраванні, у краіне няма.

ЯК ПРАЖЫЦЬ?

З-за росту спажывецкіх цен і камунальных плацяжоў палова жыхароў Латвіі пераглядае свае штодзённыя выдаткі. Яны, у прыватнасці, пакрываюць іх за кошт назапашвання, адмаўляюцца ад запланаваных пакупаў і паслуг. Такія

вынікі паказала апытанне, праведзенае банкам Citadele і агенствам Norstat. Па выніках даследавання, эканоміцы пачалі больш за палову (57 працэнтаў) жыхароў Эстоніі, 50 % — Латвіі і 45 % — Літвы. У Латвіі з такой неабходнасцю часцей сутыкаюцца жанчыны ва ўзросце ад 60 да 74 гадоў.

Сярод латвійцаў, напрыклад, каб стварыць «падушку бяспекі», 32 працэнты апытаных адмовіліся ад раней запланаваных буйных пакупаў, 13 % гатовыя пакрываць узростныя выдаткі на прадукты харчавання і камунальныя плацяжы за кошт назапашвання, 18 % — адмаўляюцца ад штодзённых паслуг.

А 12 % апытаных жыхароў Латвіі нават гатовыя браць дадатковую працу, каб павялічыць заробак. Часцей пра гэта гаварылі маладыя людзі ва ўзросце ад 18 да 29 гадоў, жыхары Рыгі і яе наваколля, заробак якіх складае ад 351 да 550 еўра за месяц.

Толькі 6 % латвійцаў гатовы прапачыць грошы ў доўг, каб аплациць свае рахункі. І толькі 12 % рэспандэнтаў не заўважылі росту спажывецкіх цен. У Эстоніі гэты паказчык складае 17 %, у Літве — 15 %.

У найбліжэйшыя месяцы ў Латвіі будучы павялічваюцца цэны на прадукты харчавання, таму што расце кошт электраэнергіі, скажаў мясцовы СМІ рытэйлер SIA «Elvi Latvija». Адначалеца, што апошнімі месяцамі многія вытворцы тавараў рэгулярна інфармуюць пакупнікоў аб наступным павышэнні цен у розных групах тавараў. Чакаецца і падаражэнне імпортнай прадукцыі.

«Многія краіны ўжо прымаюць рашэнні аб падтрымцы кампаній і вытворцаў у зніжэнні кошту тавараў, і гэта сведчыць аб тым, што цэны будуць залежаць ад падтрымкі, што аказваецца рознымі краінамі для ўмацавання сваіх кампаній», — адзначыла камерцыйны дырэктар Elvi Latvija Лайла Вартукалпэйтэ, дадаўшы, што зараз няма карэляцыі паміж ростам цен і краінай вытворчасці.

Рост цен на прадукты харчавання жыхары Латвіі, магчыма, адчуваюць яшчэ больш балюча, чым рост тарыфаў на энергараэсursы, адзначыў на сайце Банка Латвіі макроеканоміка.lv эканаміст цэнтральнага банка лева Апананэ. «Што ж рабіць латвійскаму спажывцу, які не мае магчымасці выгадаваць у агародзе для сябе кроп і бульбу? Мы не можам чакаць, што дзяржава будзе кампенсавача рост усіх магчымых цен, але, верагодна, на працягу гэтага года ўсё больш актуальным будзе становіцца пытанне аб падтрымцы менш матэрыяльна забяспечаных груп насельніцтва», — падкрэсліў лева Апананэ.

УРАД — У АДСТАЎКУ

Грамадскасць б'е трывогу. Латвійская федэрацыя пенсіянераў

напісала адкрыты ліст кіраўнікам краіны, у якім выказвае занепакоенасць умовамі жыцця сацыяльна неабароненых пластоў насельніцтва ў кантэксце імклівага росту цен. Латвійская гандлёва-прамысловая палата патрабуе ад урада неадкладна прыняць меры для паляпшэння ўмоў жыцця тых, хто мае ў гэтым патрэбу. Партыя «Саюз «зялёных» і сялян» крытыкуе чыноўнікаў за бяздзейнасць і абяцае сабраць подпісы за адстаўку прэм'ер-міністра, калі «ніякіх дзеянняў не будзе зроблена». Кіраўнік парламенцкай фракцыі СЗК Улдзіс Аўгуліньс ставіць пытанне рубам: «Улічваючы, што трывожныя званочкі аб фактычным банкруцтве многіх хатніх гаспадарак не пачутыя, парламентарыі павялічваюць: знізе цяжар рахункаў або прызнае сваю некампетэнтнасць і пакінеце пасадзі».

Дзеянні ўрада назвала галоўнай пагарай для латвійскай эканомікі ў размове з Baltnews незалежны эканаміст Яўгена Зайцава. «Што мы маем? Інфраструктура горада паціху руінуецца пад выглядам клопату аб насельніцтве ў выглядзе вэладарожак. Патрацілі вар'яцкія грошы на слупкі, якія часткова ўжо знесены зараз пры

першым снегападзе. Далей — не змаглі элементарна справіцца з вывазам снегу, — заўважыла эксперт. — Гэты новы ўрад у Рызе вар'яць, не ўмее кіраваць. Тое ж самае з урадам Карыньша, ён знаходзіцца на такім жа ўзроўні. Яны ж не кіруюць. Яны нешта прымаюць, вынік — народ пакутуе, эканоміка абвальваецца. Напрыклад, уводзяць абмежаванні, а вынік — зборныя столькі ж, як у Эстоніі, дзе абмежаванні на парадак менш».

Дэпутат латвійскага Сейма Любоў Швацова лічыць, што найбольш эканоміцы краіны пагражае энергетычны крызіс і інфляцыя. «Латвія не выкарыстоўвае інструменты пратэжыянізму, таму вельмі моцна залежыць ад знешніх рызык — эканамічных і ў тым ліку геапалітычных. Адна з асноўных рызык, якая будзе датычыцца Латвіі ў 2022 годзе, — гэта рост інфляцыі, — заўважыла дэпутат. — Калі яна не будзе нейкім чынам спынена, ураўнаважана інструментамі фіскальнай палітыкі ці, скажам, Еўрапейскага саюза не будзе канцэптуальна думаць аб вывазненні такіх праблем і рызык, гэта можа дэстабілізаваць эканамічную і сацыяльную сітуацыю ў грамадстве і краіне».

НА МЯЖЫ БЕДНАСЦІ

Прэм'ер-міністр Крыш'яніс Карыньш прызнае, што недадаюць крызіс. «Прааналізаваўшы бягучую сітуацыю, мы прыйшлі да высновы, што рост цен больш шырокі і грунтоўны, чым гэта ўяўлялася

пару месяцаў таму. Бягучы дапамог будзе недастаткова», — заявіў ён, дадаўшы, што ўрад зацвердзіў пяць розных відаў падтрымкі на агульную суму амаль 200 мільёнаў еўра.

Але пакуль партыя кіруючай кааліцыі спрачалася аб зніжэнні ПДВ на энергараэсursы, людзі працягваюць атрымліваць завоблачныя рахункі. Тым часам рост вытворчых затрат, выкліканы падаражэннем электраэнергіі і газу, правакуе імклівы рост цен на прадукты харчавання. Пенсіянерка Жанна кулпэ ў супермаркце толькі самае неабходнае і з абурэннем глядзіць на касавы чэк.

Узляццелья цэннікі выклікаюць шок і ў мясцовых жыхароў. І галоўнае, што, паводле слоў кіраўніка Цэнтра прасоўвання сельскагаспадарчага рынку Інгунэ Гулбе, гэта яшчэ не мяжа: «На гэты момант рост цен — тое, што кожны заўва-

традыцыйны латвійскі ласунак на сядлачкі змогуць дазволіць сабе далёка не ўсе. Тое ж, паўна, і са шпроты — не рыжскія шпроты, а рыжскія турботы.

МЯДЗВЕДЖЫ КУТ

Дзяржкантроль Латвіі яшчэ два гады таму не ўтрымаўся ад рэзкай ацэнкі недахопаў у палітыцы па скарачэнні беднасці, падкрэсліўшы, што і без таго невялікія сродкі не заўсёды выкарыстоўваюцца мэтанакіравана. Акрамя таго, скарачэнне беднасці залежыць не толькі ад дапамог, але і ад занятасці, аховы здароўя, адукацыі і падатковай палітыкі, у Латвіі не было дакладнага плана дзеянняў — як міністэрства будучы супрацоўнічаць і хто будзе каардынаваць гэтую працу. За два мінулыя гады большасць рэкамэндацый Дзяржкантролю, прадстаўленыя для рэалізацыі да пачатку бягучага года, так і засталіся на паперы — пачынаючы з паўнацэннага перагляду сістэмы дапамог.

Між тым і ў Міжведамасным каардынацыйным цэнтры, і ў Міністэрстве дабрабыту не згодны з крытыкай. На думку чыноўнікаў, палітыка льгот паступова пераглядаецца, і работа працягваецца, заўважыла LTV. Але, маўляў, грошай не хапае. Мара Сіманэ, кансултант аддзела планавання каардынацыйнага цэнтры, адзначае, што праблема не ў адсутнасці планаў або няўзгодненасці дзеянняў, а ў фінансавых магчымасцях для рэалізацыі мэт Нацыянальнага плана на 2021—2027 гады. «Міністэрства дабрабыту першапачаткова падлічылі, што толькі для гэтых дапамог неабходна 1,28 мільярд. Але тое, што ў нас ёсць у фінансавай прасторы, складае 300 мільёнаў на гэты сем год». Дзе мы возьмем у тры разы больш?» — пытаецца яна. Акрамя таго, Міндабрабыту мяркуе, што няма чак чакаць у плане значнага паляпшэння паказчыкаў беднасці, паколькі эканамічная сітуацыя ў адносінах да багачэйшых краін такая, якая ёсць. «Мы ніколі не будзем у лепшым становішчы, бо наш унутраны валавы прадукт і даход на душу насельніцтва значна ніжэйшы, чым, скажам, у Германіі і Фінляндыі», — заявіла намеснік дзяржсакратара Эліна Цэлінья.

Тым часам стала вядома, што дзікія жывёлы адважваліся Рыгу: жыхары сталіцы ўсё часцей сустракаюць іх у межах горада. Кабанаў у Рызе ўжо даўно нікога не здзіўляюць: былі выпадкі, калі дзікія свінні ўначы падыходзілі нават да галоўнага манумента дзяржавы — помнікі Свабоды і бегалі па плошчы там, дзе днём стаіць ганаровая вярта, нагадваў Sputnik. А цяпер ужо да таго дайшло, што структуры, якія займаюцца вырашэннем розных лясных праблем вакол сталіцы, вучаць жыхароў горада, як сябе паводзіць, калі тыя сустракаюць нос у нос з мядзведзямі... Пакуль кльшаногіх — сваёю нацыянальнага латышкага героя Лячлеса — бачылі толькі ў невялікіх правінцыйных мястэчках. Аднак ніхто не дае гарантыі, што мядзведзі ляснымі сцежкамі не дойдзюць і да Рыгі.

Цана 400-грамовай упакоўкі піражожы са шпікам непрыемна здзіўляе карыстальнікаў саўсетак у Латвіі, піша Press.lv. Калі раней каробка каштавала 1,50 еўра, то цяпер яе кошт узляцёў да 8,29 еўра. На гэтую тэму разгарнулася бурная дыскусія. Латвійцы падлічылі, што кілаграм піражожы будзе каштаваць 20,72 еўра. Пры гэтым латвійцы правялі падлікі судночкі сярэдняга заробку большасці людзей у краіне. У выніку карыстальнікі прыйшлі да высновы, што

Пётр ДУНЬКО.

ТРАГЕДЫЯ І БОЛЬ ВЁСКИ ГАІ

Білі прыкладамі і гналі па вуліцы

**З кнігі «Памяць» Магілёўскага раёна
1996 года выдання:**

...Знішчэнне насельніцтва, населеных пунктаў разам з жыхарамі або часткай іх, тактыка «выпаленай зямлі» — усё гэта было характэрным у час гітлераўскай акупацыі на Магілёўшчыне. Толькі ў Магілёўскім раёне такі лёс спасціг 27 населеных пунктаў, з якіх 6 былі сцёртыя з паверхні зямлі цалкам да апошняй хаты. Гітлераўцамі было забіта 2499 мірных жыхароў, з іх больш за 700 спалена жывымі...

Жоўты дом Софіі Вераксы стаіць на ўзгорку, на ім — зорка ветэрана. Муж яе, Іван Іосіфавіч, таксама ўрадженец вёскі, юнаком збег у партызаны, ваяваў на фронце, быў цяжка паранены. Яго баявы шлях адзначаны ўзнагародамі. Шлюбам яны пабраліся ўжо ў мірны час. Калі пачалася вайна, Софія было ўсяго 13 гадоў. Яна ўспамінае, як разам з аднавяскоўцамі хавалася ў бліндажы, які яны зрабілі на некалькі сем'яў з бярвення наўпрост у рову. Немцы так «бамбілі горку, дзе заселі міліцыянеры», што, здавалася, хутка сатруць яе разам з вёскай ушчэнт. Паветра звінела ад свінцовага дажджу. А потым усё сціхла, і на высокай вуліцы з'явіўся першы немец. Ён ішоў як гаспадар, з біглагай у руцэ. Людзі спачатку падумалі, што гэта бомба, баяліся пашаваліцца. Але ён нікога не краўніў. Так пачалася акупацыя. Спачатку ўсё было дастаткова мірна, потым пайшлі аблавы.

Софія ВЕРАКСА
ўспамінае трагічныя падзеі вайны.

Софія Іванаўна добра памятае той летні дзень 1942 года. Немцы праносвалі дашы ў пошуках зброі. Вёска непадалёк ад лесу, нехта данёс, што жыхары перадаюць патроны і зброю партызанам. Гэтага добра пасяпа баёў у акрузе было шмат. А жыхары яго збіралі.

Суразмоўніца лічыць, што толькі чуд выратаваў яе сям'ю. У іх доме таксама былі вады фашысты, але не здагадаліся адкрыць чамадан, які стаў пад ложкам. Там ляжаў тол.

— Усе ў пасёлку рыхтаваліся да таго, што нашы вярнуцца, ва ўсіх былі зброя і патроны, — кажа яна. — Па начах прыходзілі партызаны, немцы абыходзілі вёску днём. Мы ўвесь час жылі ў страху.

А вось Ядвізе Бардзілоўскай не пасчасціла. Немцы знайшлі ў яе шмат зброі і кулямёт. Жанчыну схвалілі, пачалі катаваць, сыпалі пясок у рот. А потым пагналі на вуліцы і ўвесь час білі прыкладамі на галаве, плячах, нагах.

— Гэта было вельмі жахліва, — успамінае Софія Іванаўна. — Немцы прымуцілі, каб мы стаялі ўздоўж вуліцы і глядзелі на гэта. Жанчына ледзь перастаўляла ногі, падала знісленай, яе падымалі і гналі прыкладамі зноў. Потым з найбліжэйшага бярэзніку раздаліся стрэлы.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сведка злачыстваў у гады нямецкай акупацыі
Браніслава ДАШКЕВІЧ з жонкай Раісай ЗНОСКА.

Ядвігу Бардзілоўскую ў пасёлку лічылі сапраўднай шляхцянкай: бойкая, самавітая, дзелава. Муж ваяваў на фронце, а яна жыла з двума дзецьмі і маці. Потым да іх далучыўся яе брат, які падчас баёў атрымаў калецтва. Яшчэ да аблавы ён збег з дому, дзеці таксама адсутнічалі. Старую маці немцы не краўнілі, затое на яе вачах здзекаваліся з дачкі.

Ядвігу Бардзілоўскую там, у безразняку, і пахавалі. Гэта магіла ёсць і цяпер. Летася яе паставілі на ўлік як воінскае пахаванне. Сціплая агароджа, бярозка з раздвоеным ствалом замест крыжа, штучныя кветкі і шыльда з яе прозвішчам і датамі жыцця — 1902—1942. Самастойна мы гэта месца дакладна не знайшлі б. Дачы амаль цалкам узелі яго ў кола. Дзякуй Раісе Зносак, жонцы яшчэ аднаго сведкі тых часоў — Браніслава Дашкевіча. Яна нам яго і паказала.

Снарады хаваў у хляве

З кнігі «Памяць»:
«Нацысцкае камандаванне заклікала салдат і афіцэраў праўляць неабходную жорсткасць да насельніцтва. 13 мая 1941 года фельдмаршал Кейтэль падпісаў дырэктыву «Аб ваеннай падсуднасці ў раёне «Барбароса» і аб асобных паўнамоцтвах войск». У ёй гаварылася, што ўзброеныя сілы Германіі вызваляюцца ад усякай адказнасці за любыя злачыствы на акупіраванай тэрыторыі».

Браніслаў Дашкевіч на год старэйшы за Софію Вераксу. Былы настаўнік, шмат цікавага ведае з гісторыі сваёй вёскі. І, што вельмі прыемна, наш падпісчык. З газетай сябрае шосты дзясятак гадоў, яна і зараз у яго на стале. Падчас вайны таксама збіраў зброю для партызан. Нават прыдумаў цэлы план, каб рабіць гэта непрыкметна для іншых. Чапляў на доўгі провад і паціху цягнуў за сабой. Хаваў у хляве пад страхой. Падчас адной з аблаў таксама ледзь не стаў ахвярай. Немец ужо глядзеў у бок гэтага хлява, але не стаў пэцкаць свае боты ў каровіным гноі.

— Расстраляць тады маглі за дробязь, — успамінае ён. — Знайшлі зброю — значыць, партызан. А я шмат зброі перадаў партызанам праз Храмянкова, ён быў наш сувязны з партызанскім атрадам. Зброю браў на месцы былых баёў, лазіў па аколах. Нават хаваў байцоў, бо яны ляжалі там, дзе загінулі. Некалькі гадоў таму дапамагаву пошукавікам шукаць абаронцаў.

У тэму
Алесь КУПЦОВА, начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Магілёўскага раёна:

— Бягучы год прысвечаны гістарычнай памяці, і гэта вельмі важна. Нашы дзеці — ужо тое пакаленне, якое амаль не бачыць ветэранаў вайны, не мае магчымасці размаўляць з імі. Без гэтага цяжка ўявіць, што адбылася ў пачатку 40-х гадоў мінулага стагоддзя. Мы павінны захаваць памяць пра тыя жахлівыя падзеі на нашай зямлі. Нездарма кажуць, што, калі забываць пра вайну, яна можа паўтарыцца. Нам ні ў якім разе нельга забывацца, што не толькі салдаты, але і маленькія дзеці, жанчыны, старыя гінулі ад кулі акупанта. Такое нават уявіць страшна. Апошнім часам мы больш дэталёва вывучаем нашу ваенную гісторыю з дапамогай пошукавікаў. Кожны год адкрываюцца новыя факты і імёны. За апошнія пяць—сем гадоў наш раённы Савет ветэранаў адкрыў звыш адзінаццаці мемарыяльных дошак. Мы і надалей будзем улічваць новыя факты і абавязкова ўвекавечваць памяць пацярпелых ад рук акупантаў людзей.

Софія была партызанскай сувязной

На жаль, дзе пахавана сувязная партызанскага атрада Софія Андрэева і яе маці Марфа, невядома. Пра гэтых жанчын шмат чаго расказала Вольга Яўсеева, якой на час вайны было ўсяго дзевяць гадоў. Яшчэ падчас абарончых баёў дом, дзе яна жыла, а таксама дамы Бардзілоўскай і Окала-Кулак, якія стаялі побач, згарэлі ад снарада, які трапіў у іх. Людзі перасяліліся ў іншыя будынкі.

Жыхары вёскі Гаі кажуць, што іх чакаў лёс жыхароў Хатыні. І толькі дзякуючы савецкім агентам, якія інкогніта працавалі ў немцаў, бяда атрымалася адвесці. І Софія Веракса, і Вольга Яўсеева з удзячнасцю ўспаміналі агентаў з прозвішчам Батура і Храмянкоў, казалі, што яны карысталіся ў немцаў аўтарытэтам і гэта дазволіла пазбегнуць бяды. На жаль, адзінкавыя ахвяры здараліся.

— Софію немцы схвалілі падчас адной з аблаў, — расказвае Вольга Рыгораўна. — Яна збірала для партызан зброю, а калі даведалася, што немцы ў вёсцы, склала патроны ў ядро і панесла іх у раку Дубравенку. Немцы звярнулі на гэта ўвагу і схвалілі яе. Яе трох сясіёр і пляменнікаў паспелі папярэдзіць, яны збеглі з дому. А вось маці была старая ўжо і засталася. Немцы абшукалі дом, знайшлі іншую зброю і скрыню толу за лешкай. Старую жанчыну схвалілі і таксама забралі ў гестапа. Больш іх жывымі ніхто не бачыў.

Вольга Яўсеева расказвае, што Софія вельмі актыўна супрацоўнічала з партызанамі. Яе не выратавала нават тое, што яна была цяжарная.

На такіх прыкладах выхоўваецца патрыятызм

Дзякуй Мікалаю Талстых, члену грамадскага аб'яднання «Беларускае добраахвотнае грамадства аховы помнікаў гісторыі і культуры», які ахвяраваў сваім часам і на асабістым аўто арганізаваў паездку ў вёску Гаі. Прызнаецца, што для яго такія сустрэчы вельмі важныя.

— Ніводны сучасны гісторык не можа так праўдзіва і непрадурзта расказаць пра канкрэтныя падзеі Вялікай Айчыннай вайны, як відавоччы, — кажа ён. — На жаль, з кожным годам іх становіцца ўсё менш. Таму вельмі важна, пакуль ёсць яшчэ магчымасць, як можна больш сабраць, захаваць і ўвекавечыць для нашчадкаў тыя факты, якія яны могуць данесці.

Навуковы супрацоўнік музея гісторыі Магілёва член абласной камісіі па генэцідзе Пётр Хаванскі перакананы, што сустрэчы дзяцей з такімі вось людзьмі, сведкамі ваеннага ліхалёця, як нішто іншае выхоўвае любоў і павагу да радзімы. Ён асабіста арганізоўвае паездкі для школьнікаў, якія задзейнічаны ў пошукавым руху.

— Наш доўг — не забыць імёны забітых мірных грамадзян, — кажа ён. — Вёска Гаі дагэтуль захоўвае памяць пра Ядвігу Бардзілоўскую, а таксама маці і дачку Марфу і Софію Андрэевых. Пахаванне Бардзілоўскай мы паставілі на ўлік, а вось пытанне па апошніх адкрытае. Вельмі хацелася б іх увекавечыць. Гэта трагедыя і боль вёскі Гаі. Жанчыны падтрымлівалі сувяз з партызанамі, дапамагалі ім, былі звязнымі. Памяць пра іх не павінна быць страчана. Хацелася б, каб іх прозвішчы трапілі на мемарыяльную пліту.

Нэллі ЗІГУЛЯ, фота аўтар.
Вёска Гаі, Магілёўскі раён.

Навінкі кнігарні

Рамантык гісторыі

**Пасля сыходу з жыцця
знакамітага беларусазнаўца,
доктара філалагічных навук,
лаўрэата Дзяржаўнай прэміі
Рэспублікі Беларусь Адама
Мальдзіса пабачыла свет
першая яго пасмяротная
кніга — «Што было, што ёсць,
што будзе з беларусамі?»
(Мінск, «Энцыклапедыкс»,
2022).**

Пад адной вокладкай сабраныя артыкулы, эсэ, інтэрв'ю дасведчанага вучо-нага, краязнаўца, збіральніка памятак зямлі беларускай у галіне культуры. Назву кнізе дало адно з інтэрв'ю Адама Мальдзіса. Запамянальнай падаецца і даўняя гутарка з прафесарам, якую для часопіса «Беларуская думка» шмат гадоў таму зрабіў кандыдат гістарычных навук Вадзім Гігін. Прыкладзім адказ на адно з пытанняў — пра тое, якімі былі вытокі ў фарміраванні творчай асобы беларускага культуролога: «...адрэзу пасля першых публікацый вырашылі стаць журналістам, займацца літаратурай?»

— У дзяцінстве я марыў стаць астраномам. Нават пісаў ліст Ота Юльевічу Шміту. Адкажаў мне не ён, а вельмі вядомы савецкі астраном Барыс Аляксандравіч Варанцоў-Вельямінаў. Ён напісаў, што мае думкі чыста рамантычныя, але цікавыя, і параіў працаваць у гэтым напрамку. Аднак бацька сказаў, што зоркі высока, а трэба думаць пра нешта зямное. А паколькі я пісаў у газету, то і паступаць трэба на журналістыку. І наступіў. Адрэзненне журналістыкі было тады на філфаку БДУ. Вучэбныя праграмы былі вузавыя, мала агульнагуманітарнай падрыхтоўкі, але ўменне хутка вызвацца свае думкі — вельмі карыснае і прывітае мне вучобай ва ўніверсітэце. І ўсё ж я да гэтага часу шкадую, што лацінская мова ці стараславянская недастаткова вывучаліся. Калі я вучуся ў аспірантурі Акадэміі навук, то адчуў гэты свой недахоп. Вядома, спрабаваў вывучаць самастойна, дарэчы, як і англійскую мову, бо ва ўніверсітэце вучыў нямецкую...

Цяга да новых ведаў, да новых адкрыццяў кіравала Адамам Мальдзісам усё жыццё.

Нагадаем, што Адам Мальдзіс — аўтар многіх кніг па гісторыі літаратуры і культуры Беларусі, аўтар гістарычнай аповесці «Восень пасрод вясны», кнігі пра класіка беларускай літаратуры, з якім сябраваў некалькі дзесяцігоддзяў, — «Жыццё і ўзнясенне Уладзіміра Караткевіча».

Набыць навінку выдавецтва «Энцыклапедыкс» можна ў мінскай кнігарні «Акадэмія» па адрасе: Мінск, праспект Незалежнасці, д. 72.

Сяргей ШЫЧКО.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 24 марта 2022 года проводит 6-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
66	Гусеничное шасси МТ-ЛБу (демилитаризованное) из-под Р-3305 № 5435 в составе: гусеничное шасси МТ-ЛБу (демилитаризованное) ш. 108607053, дв. 998227, 1986 г., 4 кат., 1216 км, электроагрегат АД-16V/400 1ВП, № БТ3658СМВМ, 1986 г., 4 кат.	г. Осиповичи, в/ч 01313	84 000,00	16 800,00
67	Кабелеукладчик П-286 № 8640832 без основного оборудования (демилитаризованный) в составе: гусеничный тягач АТС-597 БЛ-2 (демилитаризованное) № КВ0122БШ ш. 11412429, дв. 7АЕ1226Е, 1986 г., 3 кат., 111 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	20 000,00	4 000,00
68	Станция электропитания передвижная И-613М № 0532 в составе: - автошасси КАМАЗ-43106 ш. 004424, дв. 638261, 1990 г.; - кузов-фургон К-375 № 05196; - электроагрегат АСД-20-T/230M2 № РН1443ДРНВ; - электроагрегат АСД-20-T/230M2 № РН1443ДРАБ, 1990 г., 4 кат., 8028 км, 941 ч	г. Осиповичи, в/ч 01313	25 000,00	5 000,00
69	Станция электропитания передвижная И-613М № 0636 в составе: - автошасси КАМАЗ-43106 ш. 004366, дв. 637458, 1990 г.; - кузов-фургон К1-375 № 07066; - электроагрегат АСД-20-T/230M2 № ДК9411МТБА; - электроагрегат АСД-20-T/230M2 № ДК9411МТТС, 1990 г., 4 кат., 3899 км, 986 ч	г. Осиповичи, в/ч 01313	25 000,00	5 000,00
70	Станция электропитания передвижная И-613М № 1798 в составе: - автошасси КАМАЗ-4310 ш. 0033529, дв. 0111738, 1987 г.; - кузов-фургон К1-4320Д № 071407; - электроагрегат АСД-20-T/230M2 № КК1432ММББ; - электроагрегат АСД-20-T/230M2 № КК1432ММТК, 1987 г., 4 кат., 6425 км, 1735 ч	г. Осиповичи, в/ч 01313	21 000,00	4 200,00
71	Гусеничное шасси МТ-ЛБу (демилитаризованное) № 108312043, д. 849964, 1983 г., 4 кат., 1615 км	н. п. Станьково, в/ч 25819	86 000,00	17 200,00
72	Гусеничное шасси МТ-ЛБу (демилитаризованное) № 108511037, д. 963819, 1985 г., 4 кат., 4740 км	н. п. Станьково, в/ч 25819	84 000,00	16 800,00
73	Грузовой бортовой Урал-432020-01 ш. М0169013, дв. 750722, 1991 г., 4 кат., 62966 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	10 000,00	2 000,00
74	Автомобиль ГАЗ-66-14 с кузовом-фургоном К-66Н в составе: автошасси ГАЗ-66-14 ш. 0566812, дв. 128803, 1988 г., 4 кат., 3676 км, кузов-фургон К-66Н № 0197789, 1990 г., 4 кат.	г. Береза, в/ч 23324	4 880,00	976,00
75	Автошасси Камаз-43105 ш. 006872, дв. 863155, 1986 г., 4 кат., 13081 км	г. Береза, в/ч 23324	12 600,00	2 520,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж, 24 марта 2022 г. в 10.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до 15.00 21 марта 2022 года. Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться 24 марта 2022 г. с 9.15 до 10.00.

Победитель аукциона обязан:
1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей за участие по каждому лоту и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»: белорусские рубли – р/с BY12BELB30120002R20010226000, российский рубль – р/с BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», ул. Заславская, 10, код BELBVY2X, УНП 101099370, ОКПО 370401692. Корреспондент – ПАО Сбербанк, г. Москва, № корреспондента 301018104000000000225. Реквизиты банка: БИК 044525225, ИНН 7707083893, к/с ОАО «Банк БелВЭБ» № 30111810800000000659. SWIFT/BIC: SBRBRUMM, БЕЛНДС.

Справки по тел./факс: (017) 319-35-41, +375 (44) 583-77-45.

Электронная почта: auk@bsk.by.

Извещение опубликовано на сайте <http://www.gki.gov.by/ru> и <https://bsk.by>.

Уважаемые акционеры ОАО «Институт «Минскгражданин»!

31 марта 2022 года
состоится годовое общее собрание акционеров ОАО «Институт «Минскгражданин» по адресу: г. Минск, ул. Коллекторная, 20^а, конференц-зал

- Повестка дня собрания**
1. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2021 году.
 2. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2021 году и основных направлениях деятельности Общества на 2022 год.
 3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2021 год.
 4. Утверждение годового отчета и бухгалтерского баланса Общества за 2021 год.
 5. О распределении прибыли и выплате дивидендов за 2021 год.
 6. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2022 год.
 7. Об избрании членов наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества на 2022 год.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Коллекторная, 20^а, ком. 301 (приемная) с 21 по 30 марта 2022 года (с 10.00 до 16.00), либо 31 марта по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 14.30 до 15.00 по месту проведения собрания.
Начало работы собрания – 31 марта 2022 года, 15.00.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании акционеров, составляется на основании реестра владельцев ценных бумаг Общества.

- Для регистрации при себе иметь следующие документы:
- акционеру общества (физическое лицо) – паспорт;
 - руководителю (представителю) юридического лица, являющегося акционером – документ, подтверждающий его должностное положение и паспорт;
 - представителю акционера – паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет
ОАО «Институт «Минскгражданин»

УНП 60001280

Уважаемые акционеры ОАО «Завод «Белпласт»!

29 марта 2022 года в 14.00
состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Завод «Белпласт» по адресу: г. Минск, ул. Гусовского, дом 2, второй этаж, кабинет директора.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ

1. Отчет директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2021 год и основных направлениях развития Общества на 2022 год.
2. Отчет о работе наблюдательного совета в 2021 году.
3. Отчет ревизионной комиссии о результатах ревизии финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2021 год.
4. Утверждение годового отчета и баланса Общества за 2021 год.
5. Установление суммы безвозмездной спонсорской помощи на 2022 год.
6. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
7. Утверждение размера вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Регистрация участников собрания проводится в день собрания в приемной ОАО «Завод «Белпласт» (2-й этаж) с 13.00 до 14.00.

Акционерам необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность.
Представителю акционера – доверенность и документ, удостоверяющий личность.

С информацией, подлежащей представлению при подготовке к проведению собрания, можно ознакомиться в рабочие дни с 22 марта 2022 года по 28 марта 2022 года с 14.00 по 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Гусовского, 2 в приемной ОАО «Завод «Белпласт», по месту проведения собрания 29 марта 2022 года.

Наблюдательный совет ОАО «Завод «Белпласт»

УНП 10008942

Извещение об открытом аукционе по продаже незавершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в г. Гродно 29 марта 2022 года

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) не завершенного строительства капитального строения	Ориентировочные расходы по подготовке документации для проведения аукциона, руб.	Начальная цена предмета аукциона (в том числе: начальная цена не завершенного строительства капитального строения; земельного участка), руб.	Сумма задатка, руб.
1*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Михаила Боброва, 7 (V-857, микрорайон «Заботоль») 440100000002007111	0,0959	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, наружная площадь (площадь застройки): 203 (203) кв. м. Степень готовности 9 %. Фундамент: железобетон	362,75	34 122,56 (7 174,66; 26 947,90)	6 800
2*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Дорожная, 2 (V-364/1, микрорайон «Барановичи 5,6») 440100000003004848	0,1005	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, степень готовности 12 %. Фундамент: блоки железобетонные; наружная площадь (площадь застройки): 127 (127) кв. м	367,30	26 440,68 (6 953,73; 19 486,95)	5 200
3*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Новодворная, 9 (V-291, микрорайон «Зарича-5») 440100000003004605	0,0855	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, степень готовности 12 %. Фундамент: блоки железобетонные; площадь застройки: 136 кв. м	361,30	22 366,68 (5 146,98; 17 219,70)	4 400

* – Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к внеплощадочным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и пр., и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и

предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за предмет аукциона; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; продолжить строительство жилого дома. Победитель аукциона обязан возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 30.05.2019 г. № 371 «О возмещении затрат на строительство объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечислив на расчетный счет BY24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВВY2X, УНП 69072594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»; задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению; представить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительно представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица РБ – доверенность, выданная юристом, документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане

Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится 29 марта 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Примечание: документы, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117 с 28 февраля по 23 марта 2022 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи, не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дан с публичных торгов, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан: внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения (информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится

до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись); выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона. После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся. Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу. Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (152) 626055, 626056.

Адреса сайтов: Государственного комитета по имуществу РБ http://gki.gov.by/ru/auction-aunif_object/, Гродненского областного исполнительного комитета <http://region.grodno.by>, Гродненского городского исполнительного комитета <http://www.grodno.gov.by>, ГП «Гродненский центр недвижимости» – <http://gcn.by>

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Юрковичи» (продавец) проводит открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ЛЕГКОВОГО АВТОМОБИЛЯ (ДЖИП) «HYUNDAI SANTA FE», 2009 года выпуска, цвет – бордовый, илденфикационный номер КМН581WPR0J439463, регистрационный знак 8614-EP-5, страна происхождения – Корея, расположенного по адресу: Минская область, Любанский район, д. Старые Юрковичи, ул. Центральная, 41а.

Начальная цена с НДС (20 %) – 6 720,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 672,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169 330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, БИК BPSB2Y2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона и возмещает затраты на публикацию извещения о проведении торгов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rtr.by.

Аукцион состоится 30.03.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 29.03.2022 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (80209) 102-21-17, 136-31-11. Тел. для осмотра: (8029) 164-42-70.

УНП 600029865

Утеранные представительство Белгосстраха по Заводскому району г. Минска бланк строгой отчетности по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств «Зеленая карта» все страны 1-12 месяцев, серии BY/01, ПП-19410031 в количестве 1 экземпляра считать недействительными.

УНП 100122726

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ЗАМУРЧАТЕЛЬНЫЕ ПРИЗЫ»

Настоящие Правила проведения Рекламной игры «Замурчательные призы» (далее – Правила) разработаны в соответствии с Положением «О проведении рекламных игр на территории Республики Беларусь», утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 30.01.2003 № 51 (с изменениями и дополнениями), и определяют порядок проведения на территории Республики Беларусь Рекламной игры «Замурчательные призы» (далее – Рекламная игра).

- 1. Общие положения:**
 - 1.1. Организатор Рекламной игры:** белорусско-эстонское совместное предприятие «ПРАЙМЭРИ» общество с ограниченной ответственностью (далее – «Организатор») с местом нахождения по адресу: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, пер. Казарменный, дом 4, помещение 2, УНП 101132766. Электронный адрес: igra@primary-jwt.by.
 - 1.2. Наименование Рекламной игры:** «Замурчательные призы».
 - 1.3. Территория проведения Рекламной игры:** Республика Беларусь.
 - 1.4. Срок начала и окончания Рекламной игры,** включая срок выдачи выигрышей и публикации результатов проведения Рекламной игры: с 28.02.2022 г. по 15.04.2022 г.
 - 1.5. Период, в течение которого можно стать Участником Рекламной игры:** с 28 февраля 2022 г. по 31 марта 2022 г. включительно.
 - 1.6. Состав комиссии по проведению Рекламной игры** (далее – Комиссия):
 - Председатель комиссии:
 - Князев Игорь Юрьевич, заместитель директора СП «ПРАЙМЭРИ», ООО;
 - Члены комиссии:
 - Заречий Вячеслав Сергеевич, специалист по работе с клиентами СП «ПРАЙМЭРИ», ООО;
 - Абрамович Татьяна Владимировна, специалист по работе с клиентами СП «ПРАЙМЭРИ», ООО;
 - Беллев Никита Юрьевич, специалист по медиаланированию Иностранного унитарного предприятия «Медиахауз»;
 - Головач Светлана Александровна, специалист по работе с клиентами СП «ПРАЙМЭРИ», ООО.

- 1.7. Наименование товаров, в целях стимулирования реализации которых проводится Рекламная игра:** рекламная игра проводится в целях стимулирования реализации следующих товаров (по тексту Правил – Игровой продукт):
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Whiskas, массой нетто 75 г.;
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Whiskas, массой нетто 85 г.;
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Sheba Pleasure, массой нетто 85 г.;
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Sheba Craft, массой нетто 75 г.;
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Sheba Mini, массой нетто 50 г.;
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Kitekat, массой нетто 85 г.;
 - Корм консервированный полнорационный, производимый под товарным знаком Perfect Fit, массой нетто 85 г.;
 - Лакомство для кошек, производимое под товарным знаком Dreamies, массой нетто 30 г.;
 - Лакомство для кошек, производимое под товарным знаком Dreamies, массой нетто 60 г.

2. Условия, при соблюдении которых физическое лицо становится Участником Рекламной игры:

- 2.1. К участию в Рекламной игре допускаются достигшие возраста 16 лет физические лица, граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие в Республике Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, постоянно проживающие в Республике Беларусь, давшие путем предоставления отметки на Сайте согласие Организатору на обработку своих персональных данных в целях проведения настоящей Рекламной игры. При этом отзыв Участником своего согласия на обработку персональных данных и (или) заявление им требования прекращения обработки своих персональных данных и (или) их удаления в период проведения Рекламной игры является основанием для прекращения участия данного Участника в Рекламной игре с лишением его права на получение выигранного им приза.**
- 2.2. Участником Рекламной игры не может быть член комиссии по проведению Рекламной игры, а также лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.**
- 2.3. Участие в Рекламной игре предполагает ознакомление и полное согласие Участников с настоящими Правилами, принятие ими на себя обязательство соблюдать все их условия и требования.**
- 2.4. Для участия в Рекламной игре необходимо в период проведения с 28 февраля 2022 г. по 31 марта 2022 г. включительно:**
 - 2.4.1. Пройти регистрацию Участника** одним из следующих вариантов:
 - Вариант 1: на сайте www.whiskas-promo.by (далее – Сайт). Для регистрации Участника на Сайте ему необходимо дать в электронной форме согласие на обработку своих персональных данных в целях проведения настоящей Рекламной игры и заполнить следующие персональные данные Участника в соответствующих полях регистрационной формы на Сайте: личный номер мобильного телефона оператора сотовой связи Республики Беларусь, услуги которого пользуется Участник (MTC, A1, Life), фамилию и инициалы, адрес электронной почты, которой пользуется Участник, а также подтвердить свое согласие с настоящими Правилами путем предоставления галочки в специальном окне Сайта. После выполнения указанных действий на странице Сайта выведется окно «Сообщение с кодом отправлено на Ваш номер». Автоматически на соответствующий номер мобильного телефона Участника, указанный им при регистрации, отправляется короткое сообщение, состоящее из 4-х цифровых символов (цифровой код). После ввода полученного цифрового кода в соответствующее поле регистрационной формы «Введите код». Участник подтверждает заполненную форму и завершает регистрацию. В случае успешной регистрации Участника на Сайте выводится соответствующее сообщение.
 - Вариант 2: при помощи Чат-бота с условным названием [whiskaspromoby_bot](https://t.me/whiskaspromoby_bot) (далее – Чат-бот) в приложении Telegram. Для регистрации Участника в Чат-боте ему необходимо дать в электронной форме согласие на обработку своих персональных данных в целях проведения настоящей Рекламной игры и заполнить следующие персональные данные Участника в соответствующих полях регистрационной формы: личный номер мобильного телефона оператора сотовой связи Республики Беларусь, услуги которого пользуется Участник (MTC, A1, Life), фамилию и инициалы, адрес электронной почты, которой пользуется Участник, а также подтвердить свое согласие с настоящими Правилами путем отправки сообщения в специальном запросе Чат-бота. После выполнения указанных действий в Чат-боте выведется окно «Сообщение с кодом отправлено на Ваш номер». Автоматически на соответствующий номер мобильного телефона Участника, указанный им при регистрации, отправляется короткое сообщение, состоящее из 4-х цифровых символов (цифровой код). После ввода полученного цифрового кода в соответствующее поле регистрационной формы «Введите код». Участник подтверждает заполненную форму и завершает регистрацию в Чат-боте. В случае успешной регистрации Участника в Чат-боте выводится соответствующее сообщение.

Регистрация Участника на Сайте или в Чат-боте производится только один раз за период проведения рекламной игры.

- 2.4.2. Приобрести в объектах розничной торговли на территории Республики Беларусь любые игровые продукты из указанных в п. 1.7. Правил на сумму 3 (три) и более белорусских рубля в одном чеке.**

Под «чеком» в настоящих Правилах понимается документ, оформленный надлежащим образом и в соответствии с законодательством, подтверждающий факт приобретения Игровых продуктов, который должен содержать сведения об УНП (учетном номере налогоплательщика) продавца, дате продажи, наименовании, количестве и цене товара, сумме покупки.

В случае отсутствия в чеке вышеперечисленных сведений, покупатель дополнительно должен получить у продавца специальный купон Рекламной игры (далее – Специальный купон), на котором под специальным защитным слоем будет указан уникальный кодовой номер для регистрации чека на Сайте или в Чат-боте (далее – Кодовый номер).

2.4.3. Зарегистрировать чек на Сайте (если участник зарегистрировался на Сайте) или в Чат-боте (если участник зарегистрировался при помощи Чат-бота) в поле «Регистрация покупки» одним из следующих вариантов:

Вариант 1: Отметить вариант «Чек», если чек содержит все необходимые реквизиты, указанные в п. 2.4.2. Правил. Далее в соответствующем окне в форме регистрации указать дату, время и сумму покупки согласно данному чеку и прикрепить разборчивую фотографию чека.

Вариант 2: Отметить вариант «Купон», если чек не содержит все необходимые реквизиты, указанные в п. 2.4.2. Правил, и Участником получен Специальный купон. Далее в специальное окно в форме регистрации, отмеченное пометкой «Купон», ввести Кодовый номер, указанный под защитным слоем в Специальном купоне.

2.5. Количество участия в Рекламной игре одного Участника не ограничено при выполнении им всех условий участия, предусмотренных Правилами.

2.6. Один и тот же номер мобильного телефона может быть использован для регистрации покупки только одного Участника.

2.7. Участник обязан сохранить оригинал чека, подтверждающего покупку Игрового продукта, и Специальный купона (если он выдавался Участнику) до окончания Рекламной игры.

3. Состав и размер призового фонда и источники его формирования:

3.1. Призовой фонд Рекламной игры формируется Организатором в размере 8 424,22 (восемь тысяч четыреста двадцать четыре) белорусских рубля и 22 копейки. Источником формирования призового фонда является денежные средства и имущество Организатора.

3.2. Призовой фонд Рекламной игры включает в себя призы (выигрыши), перечисленные ниже в Таблице № 1.

Таблица № 1: Призовой фонд Рекламной игры:

Наименование призов	Количество, шт.	Цена за 1 единицу, бел. руб.	Всего, бел. руб.
1. Подарочный сертификат 21vek+ на 100,00 белорусских рублей, страна производитель Беларусь, далее – Ежедневный приз	50	100,00	5 000,00
2. Денежные средства в сумме 3 000,00 (три тысячи) белорусских рублей, а также денежные средства в размере 424,22 белорусских рубля, которые удерживаются Организатором для уплаты за Победителя подоходного налога с общей стоимости приза, далее – Главный приз	1	3 424,22	3 424,22

4. Место, дата, время и порядок проведения розыгрыша призового фонда, в том числе порядок определения Победителей:

4.1. Розыгрыши призов проводятся в офисе Организатора по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, пер. Казарменный, дом 4, помещение 2.

4.2. Розыгрыши Ежедневных призов проводятся согласно Таблице 2 среди Участников, которые, выполнив условия участия в Игре, зарегистрировали чеки на Сайте или в Чат-боте в соответствующий период времени.

Таблица 2: Розыгрыши Ежедневных призов:

№	Дата и время розыгрыша	Розыгрыши проводятся среди Участников, которые зарегистрировали на Сайте или в Чат-боте чеки в период:
1	09 марта 2022 г. в 15:00	с 00:00:00 28 февраля по 23:59:59 06 марта 2022 г.
2	15 марта 2022 г. в 15:00	с 00:00:00 07 марта по 23:59:59 13 марта 2022 г.
3	22 марта 2022 г. в 15:00	с 00:00:00 14 марта по 23:59:59 20 марта 2022 г.
4	29 марта 2022 г. в 15:00	с 00:00:00 21 марта по 23:59:59 27 марта 2022 г.
5	05 апреля 2022 г. в 15:00	с 00:00:00 28 марта по 23:59:59 31 марта 2022 г.

В каждом розыгрыше Ежедневных призов разыгрывается по 10 (десяти) Ежедневных призов.

Розыгрыш Главного приза проводится 05 апреля 2022 года в 15:30 среди всех Участников, которые зарегистрировали чеки на Сайте или в Чат-боте в период с 28 февраля 2022 г. по 31 марта 2022 г.

4.3. До начала каждого розыгрыша Комиссия в хронологическом порядке в зависимости от даты и времени регистрации чека на Сайте или в Чат-боте составляет список зарегистрированных чеков, принимающих участие в соответствующем розыгрыше (далее – список для розыгрыша), содержащий фамилию, инициалы и номер мобильного телефона Участников, а также дату и время регистрации чеков на Сайте или в Чат-боте. Каждому зарегистрированному чеку в списке для розыгрыша в порядке возрастания присваиваются порядковые номера, имеющие одинаковую разрядность. На каждый зарегистрированный в установленном порядке чек приходится один порядковый номер и, соответственно, один шанс на выигрыш.

4.4. Для каждого розыгрыша призов Организатором используется лототрон и набор шаров в количестве 10-ти штук с номерами от 0 по 9.

Определение выигрышного номера в соответствующем списке для розыгрыша производится путем его формирования по разрядности слева направо из номеров шаров, последовательно извлекаемых из барабана.

Для определения цифры первого слева разряда выигрышного порядкового номера Участника в барабан помещаются шары с номерами от «0» до цифры, соответствующей первой слева цифре последнего порядкового номера из списка для розыгрыша. Шары перемешиваются. Из барабана извлекается один шар. Номер извлеченного шара вносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного номера.

Далее аналогичным образом последовательно по одному определяются и фиксируются в протоколе второй и все последующие разряды выигрышного порядкового номера.

Участник, на чей порядковый номер в списке для розыгрыша приходится сформированный выигрышный номер, является Победителем, имеющим право на получение соответствующего приза.

Таким образом определяются Победители всех розыгрышей. Каждый Участник может выиграть не более одного Ежедневного приза за весь период Рекламной игры.

В случае, если в ходе проведения розыгрыша при данном Участнике происходит повторный выигрыш соответствующего приза, то данному Участнику повторный выигрыш не выдается, а для определения Участника, имеющего право на получение этого приза, проводится повторный розыгрыш в порядке, предусмотренном п. 4.4. Правил.

5. Срок и способ информирования Победителей:

5.1. Победители извещаются о выигрыше посредством отправки SMS-сообщения на номер мобильного телефона Победителя, указанный им при регистрации на Сайте или в Чат-боте, в срок не позднее 08 апреля 2022 года. Также Организатор оставляет за собой право дополнительно уведомлять Победителей о выигрыше телефонным звонком.

6. Место, порядок и срок выдачи выигрышей:

6.1. Ежедневные призы Победители вправе получить самостоятельно в офисе Организатора. Для этого Победителю необходимо не позднее 15 апреля 2022 г. явиться в офис Организатора по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, пер. Казарменный, дом 4, помещение 2 (режим работы Организатора по выдаче призов: рабочие дни – с 10.00 до 17.00 часов, суббота 09 апреля 2022 года – с 10.00 до 13.00 часов), предварительно связавшись с Организатором по телефону + 375 25 708 11 09 (звонок платный, в соответствии с тарифами операторов, которыми пользуется Участник), предоставить документ, удостоверяющий личность Победителя в соответствии с законодательством Республики Беларусь, оригинал чека, на регистрацию которого пришелся выигрыш. Приз выдается Организатором Победителю в день обращения после оформления документов, связанных с выдачей приза.

6.2. По письменному заявлению Победителя, направленному им не позднее 12 апреля 2022 г. электронной почтой на электронный адрес Организатора igra@primary-jwt.by. Ежедневный приз также может быть отправлен Организатором Победителю не позднее 15 апреля 2022 г. посредством доставки РП «Белпочта» по указанному Победителем в заявлении адресу места жительства Победителя на территории Республики Беларусь. В заявлении Победителя должна содержаться просьба об отправке по почте ему, как Победителю Рекламной игры «Замурчательные призы», приза – «Подарочный сертификат 21vek+», с указанием фамилии, имени, отчества, адреса места жительства на территории Республики Беларусь, названия, серии, номера документа, удостоверяющего личность Победителя в соответствии с законодательством Республики Беларусь, личного номера мобильного телефона Победителя, указанного им при регистрации в качестве Участника Рекламной игры. Организатор вправе до отправки приза Победителю убедиться в правильности предоставленных Победителем сведений, потребовав предъявления Победителем документа, удостоверяющего личность. При отправке Победителю Ежедневных призов доставкой РП «Белпочта» Организатор считается выполнившим свои обязательства по выдаче приза в день соответствующего отправления, расходы по доставке призов возлагаются на Организатора.

6.3. Для получения Главного приза Победителю необходимо не позднее 14 апреля 2022 г. явиться в офис Организатора по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, пер. Казарменный, дом 4, помещение 2 (режим работы Организатора по выдаче призов: рабочие дни – с 10.00 до 17.00, суббота, 09 апреля 2022 года – с 10.00 до 13.00), предварительно связавшись с Организатором по телефону + 375 25 708 11 09 (звонок платный, в соответствии с тарифами операторов, которыми пользуется Участник), предоставить документ, удостоверяющий личность Победителя в соответствии с законодательством Республики Беларусь, оригинал чека, на регистрацию которого пришелся выигрыш, сообщить необходимые реквизиты банковского счета Победителя в белорусских рублях в банке Республики Беларусь, для перечисления денежных средств (при его наличии) и оформить (подписать) документы, связанные с выдачей приза.

Причитающиеся Победителю денежные средства выплачиваются Организатором Победителю не позднее 15 апреля 2022 г. в белорусских рублях в безналичном порядке на указанный Победителем банковский счет в банке Республики Беларусь. При отсутствии у Победителя такого счета либо при отсутствии у Организатора сведений о наличии такого счета причитающиеся Победителю денежные средства направляются Победителю почтовым переводом.

6.4. При выдаче Главного приза Организатор признается налоговым агентом и удерживает из соответствующей денежной части приза подоходный налог, причитающийся к уплате Победителями в связи с получением приза.

6.5. Получение призов несовершеннолетними Победителями осуществляется с письменного согласия законных представителей несовершеннолетних, чьи полномочия должны быть надлежащим образом подтверждены перед Организатором и предъявлен оригинал чека, на регистрацию которого пришелся выигрыш.

6.6. Организатор не оплачивает Победителям расходы, связанные с проездом к месту получения приза или в офис Организатора.

6.7. В случае, если Победитель не может явиться в офис Организатора для получения приза лично, соответствующие действия может совершить от его имени его доверенное лицо по предъявлению документа, удостоверяющего личность, надлежащим образом заверенной доверенности, оригинала чека, на регистрацию которого пришелся выигрыш.

6.8. Призы не подлежат выдаче Участнику иначе как в порядке, предусмотренном Правилами. В случае отказа Участника от получения приза, невыполнения Участником требований настоящих Правил или неполучения им приза в установленные сроки и в установленном порядке, Участник теряет право на получение приза, и причитающийся Победителю приз остается у Организатора.

6.9. Информация о Правилах и условиях участия в Рекламной игре можно получить на Сайте www.whiskas-promo.by, а также по телефону горячей линии: +375 1 239 06 75 с 10.00 до 18.00 ежедневно без выходных. Звонки платны, в соответствии с тарифами операторов, которыми пользуется Участник.

7. **Прочие условия:**

7.1. Правила Рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звезда» до начала Рекламной игры.

7.2. Результаты проведения Рекламной игры публикуются в газете «Звезда» не позднее 11 апреля 2022 г.

7.3. Информация о Правилах и условиях участия в Рекламной игре можно получить на Сайте www.whiskas-promo.by, а также по телефону горячей линии: +375 1 239 06 75 с 10.00 до 18.00 ежедневно без выходных. Звонки платны, в соответствии с тарифами операторов, которыми пользуется Участник.

7.4. Организатор не несет ответственности за:

7.4.1. Ошибки, допущенные Участниками Рекламной игры и за достоверность сведений и персональных данных, указанных Участниками при регистрации.

7.4.2. Невозможность связаться с Участником в случае недостоверности информации, предоставленной Участником.

7.4.3. Невыполнение (несвоевременное выполнение) Участниками обязанностей, связанных с участием в Рекламной игре и получением призов.

7.4.4. Незнакомление Участников с настоящими Правилами и условиями участия в Рекламной игре, а равно их unknowledgeable с результатами проведения Рекламной игры.

7.4.5. Неполучение (несвоевременное получение) от Участников документов и/или сведений, необходимых для исполнения приза.

7.4.6. За работу сети Интернет при ее использовании Участником (например, за работу компаний, предоставляющих услуги сети Интернет Участнику) и операторов сотовой подвижной электросвязи (плохое соединение с оператором и т.д.).

7.5. Споры между Организатором и Участниками Рекламной игры рассматриваются в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

7.6. Все возможные претензии Участников Рекламной игры в отношении организации Рекламной игры должны быть адресованы Организатору.

Свидетельство № 4152 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 14 февраля 2022 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Нефармат

ЗАПЛАЦІЎ ІНШАЙ

Віртуальнае махлярства наапынна развіваецца, **знаходзіць новыя формы і метады, а камп'ютарныя «спячкі» адшукваюць усё новых ахвяр. Чаму б не скарыстацца такой святой прастатой асобных індывідуумаў? Не трэба нічога адбіраць гвалтам, красці, рызыкуючы быць з'юленым за руку. Як казаў герой бессмертнага булгакаўскага рамана: «Самі прапаваюць і самі усё дадуць». Чамусьці мне падаецца, што віртуальныя махляры любяць гзтую цытату. Я б на іх месцы выкарыстоўвала яе ў якасці ідэалагічнага забеспячэння сваёй злачыннай дзейнасці.**

Не раз ужо гаварылася пра жанчын постбальзакаўскага ўзросту, якія западаюць на амерыканскіх, сірыйскіх і іншых палкоўнікаў (генералаў). Цяпер вось з'явіліся яшчэ ўрачы з заходніх краін, якім нашы старэйшыя джудзеты пераводзяць астранамічныя для іх сумы. Падобна, гэта ніколі не скончыцца... Некаторых пенсіонераў апошнім часам ловаць у пастку іх законапашуляўнасці і пільнасці, прапаваюць паўдзельнічаць у спецаперацыі праваахоўных органаў на выяўленні нядробасумленых банкіраў. І ўсяго толькі трэба аформіць крэдыт, які потым, вядома, пераходзіць на рахунак махляроў.

У дні, калі прынята віншаваць усіх мужчын з іх святам, хачу пагаварыць аб тым, які ловаць прадстаўнікоў моцнага полу на іх слабінне, на жаданні інтэму. Бо гэта адносна новы від махлярства. Ёсць, аказваецца, такія сайты па аказанні інтэму-паслуг. Гэтым і скарысталіся віртуальныя

прайдзісветы. Сюжэт гісторыі даволі просты. Прыходзіць, скажам, умоўны слесар альбо дробны служачы Вася пасля напружанага працоўнага дня і хоча нейкай мімалётнай романтикі, каб доўга не заляццата, ну і ніякіх абавязальстваў потым. Васіль знаходзіць нумар тэлефона на сайце знаёмстваў, набірае. Яму адказвае німфа вясёлым, бесклапотным голасам: «Так, я свабодная, цана вось такая. Калі цябе задавальняе, выклікаю таксі і хутка буду». Наш Васіль глядзіць на гадзіннік, разумее, што мае ў запасе паўгадзіны, спускаецца ў найбліжэйшую краму, купляе шампанскае, фрукты альбо цукеркі і чакае. Крыху больш за пазначаны час, дзв'ючына ж можа спазняцца, яна тэлефануе з таго ж нумара, кажа, што пад'ехала, але патрэбна невялікая перадаплата, ну, бывалі выпадкі, калі кліенты аказваліся неплацежаздольнымі альбо нядробасумленымі. Такія правілы: трэба перавесці на картку пэўную суму. Васіль увесць у чаканні, можа, і пачынае нешта падазраваць, але грошы пераводзіць. Праз гадзіну ён ужо ўсё разумее, сам давіцца шампанскай, горка смяецца з сябе. Потым ён пойдзе ў міліцыю, каб напісаць заяву. За студзень, напрыклад, у Брэсце знайшлося чатыры такія смельчакі, што прыйшлі ў міліцыю. Іх колькасць трэба смела множыць на 44, а то і болей. Бо абсалютная большасць прыйсці не можа: адны жанатыя, іншыя пры рабоце альбо пасадае, іншыя проста нязвошта не прызнаюцца, што іх абвясцілі як апошняя дурня.

Але гэта яшчэ самы бяскрыўдны спосаб выманіць грошы. Ёсць махляры, якія працуюць больш жорстка на фэйкавых сайтах знаёмстваў. Яны ахвотна ідуць на кантакт, прапаваюць

відэасеансы па скайпе. І калі чалавек страчвае пільнасць, падаецаца на правакацыі скайпавых начных матылькоў, ён не падазрае, што вядзецца відэазапіс інтым-сеансаў, за якія ён плаціць. А потым і пачынаецца самае цікавае. З «героем» відэароліка звязваюцца па тэлефоне і пачынаюць самы сапраўдны шантаж. Пагражаюць выкінуць відэа ў інтэрнэт, азнаёміць са зместам родных, знаёмых, начальнікаў. Загнаны ў кут чалавек пачынае плаціць, часта немалыя сумы за канфідэнцыяльнасць. І факт аплаты не з'яўляецца гарантыяй таго, што яны не з'явіцца зноў і не папросіць заплаціць яшчэ раз. Такіх заяў у міліцыю на парадак болей. Але знайсці махляроў, самі разумееце, не ўяўляецца асабліва рэальным. І сайты іх, і банкаўскія карткі нярэдка зроблены за тысячы кіламетраў ад патэнцыяльных ахвяр.

Не буду казаць зараз пра маральны бок праблемы. Гэта зусім іншая гісторыя. Нядаўна выпадкова натрапіла на фрагмент чарговага серыяла, называецца «Пераможцы» з Мікітай Панфілавым у галоўнай ролі, кіно пра адвакатаў. Дык вось, разбіраючы справу пра страляніну ў публічным доме, галоўны герой канстатуе: «Каб вядомы ў горадзе доктар не быў кліентам гэтай установы і аператыўна не аказаў кваліфікаваную дапамогу, і судзіўна чалавека». Так што ўсё адносна. Бясспрэчна толькі тое, што армія віртуальных махляроў будзе і надалей выкарыстоўваць любыя чалавечыя слабасці, іграць на пачуццях. І гэта трэба ўлічваць, асабліва калі плаціш альбо дапамагаеш грашмыма. Каб заплаціць менавіта таму, каму хочаш, а не злодзею і прайдзісвету.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра ў 1.32.
Месяц у сусор'і
Стральца.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.10	18.36	10.26
Віцебск —	8.02	18.24	10.22
Магілёў —	8.00	18.26	10.26
Гомель —	7.54	18.26	10.32
Гродна —	8.24	18.52	10.28
Брэст —	8.22	18.55	10.33

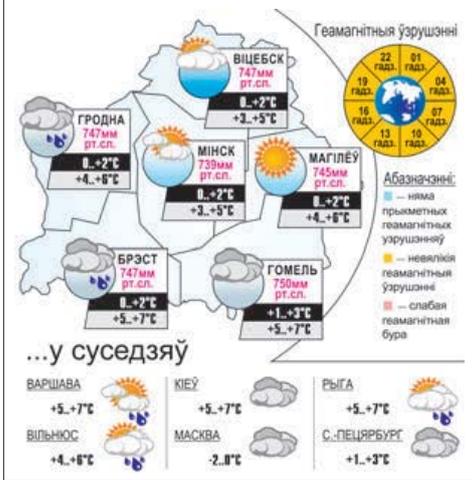
Імяніны

Пр. Федары, Гаурылы, Дамітрыя, Уласа, К. Люцыя, Богуша, Марка, Мацея, Сяргея.

Фота Анатона КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

24 ЛЮТАГА

1595 год — нарадзіўся Мацей Казімір Сарбёўскі, новаляцінскі паэт, тэолаг, тэарэтык літаратуры і школьнага тэатра, філосаф. Скончыў Віленскую езуіцкую акадэмію, удаканаліў свае веды ў Германіі і Італіі. Большую частку жыцця праўёў у Беларусі. Выкладаў у Полацкім і Нясвіжскім езуіцкіх калегіумах, у Віленскай езуіцкай акадэміі. Аўтар твораў «Тры кнігі лірычных вершаў», «Лясныя песні», трактатаў па рыторыцы, паэтыцы і антычнай міфалогіі. Развіваў ідэі гуманізму і мастацкай традыцыі эпохі Адраджэння, выступаў за свабоду мастацкай творчасці. Міфалогію і фальклор лічыў сімвалічнай формай адлюстравання рэальнай гісторыі народаў.

1832 год — нарадзіўся Міхаіл Аляксеевіч Дзмітрэў, беларускі і рускі этнограф, фалькларыст, педагог. З 1853 года настаўнік дваранскага вучылішча, пазней дырэктар гімназіі ў Навагрудку. Першы дырэктар Гродзенскай дырэкцыі народных вучылішчаў. Даследаваў матэрыяльную і духоўную культуру беларускага народа, збіраў беларускі фальклор, апісваў народныя побыт, абрады і звычкі. Памёр у 1873 годзе.

1974 год — адкрыўся Рэспубліканскі цэнтр алімпійскай падрыхтоўкі па зімовых відах спорту «Раўбічы». Прызначаны для трэніровак і спартоўцаў па біятлоне, лыжных гонках і лыжным дваяборстве, скачках на лыжах з трампліна, слаламе, канькабежным спорце, фрыстайле, снаўбордзе. Асноўны

цэнтр падрыхтоўкі беларускіх спартсменаў і нацыянальных каманд па зімовых відах спорту.

1745 год — нарадзіўся Фёдар Фёдаравіч Ушакоў, рускі флатаводец, адмірал. Адзін са стваральнікаў Чарнаморскага флоту, з 1790 года — яго камандуючы. У руска-турэцкую вайну (1787—1791) разбіў турэцкі флот. Кіраваў таксама дзеяннямі Чарнаморскага флоту пры разгроме турэцкіх сіл каля Керчы. Праявіў сябе як палітык і дыпламат. Яго імем названы бухта на ўзбярэжжы Баранцава і мыс на ўзбярэжжы Ахоцкага мораў; у Вялікую Айчынную вайну заснаваны ваенны ордэн І і II ступеняў і медаль. У 2001 годзе кананізаваны Рускай праваслаўнай царквой.

1887 год — упершыню ў гісторыі тэлефоннай сувязі была закладзена лінія правяднога вшчання паміж дзвюма сталіцамі — Парыжам і Бруселем.

1892 год — нарадзіўся Канстанцін Федзін, савецкі пісьменнік, акадэмік АН СССР, Герой Сацыялістычнай Працы. Аўтар раманаў «Гарады і гады», «Браты», трылогіі «Першыя радасці», «Незвычайнае лета», «Вогнішча», кнігі «Пісьменнік, мастацтва, час», «Горкі сярод нас».

1932 год — нарадзіўся Мішэль Легран, французскі кампазітар, джазавы піяніст і дыржор. Аўтар музыкі да фільмаў «Шэрбурскія парасоны», «Справа Томаса Краўна», «Лета 42» і інш. Лаўрэат прэміі «Оскар».

НИКАЛЯ ПУСЕН:

«Тое, што варта зрабіць, варта зрабіць добра».

УСМІХНЕМСЯ

— Дзяўчаты, мы не супраць, каб вы дарылі нам шкарпэткі на 23 лютага. Але ўкладвайце ў падарунак душ! Гэта значыць, па бутэльчцы каньяку ў кожную шкарпэтку!

— А што такое ўніверсальны падарунак?
— Гэта такі падарунак на 23 лютага, які потым можна падарыць на 8 Сакавіка.

— А ты чаго са сваёй дзв'ючынай расстаўся?
— Дык ненармальна яна. Ведала ж, што ў мяне пена для галення заканчваецца і шкарпэткі здзіравыя, дык гэтая дурніца на 23 лютага падарыла мне ноўтбук.

Як у войска пайсці служыць — дык няма каму, а як «бухаць» на 23 лютага — дык усё абаронцы!

Вясна — самая прыгожая пара года, калі не бачыць месца для выгулу сабак!

Здаровы лад жыцця — гэта цяпер модна. У нас усё кінулі курыць: і сябры, і суседзі. Адзін я трымаюся: вось гэта я разумее сіла волі!

— Які самы важны ўрок ты вынес са сваёй працы?
— Эфектыўных работнікаў загрузаюць дадатковымі абавязкамі.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмная — 311 17 13 (тэл./факс); адрэдакцыя: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27,
 e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары публікацый маюць права на імя і ініцыялы, факт іх меркавання не з'яўляюцца меркаваннем выдання. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
 (для зваротаў): zvarot@zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
 Газета адрэдакцыя ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавештва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 408.
 Нумар напісаны ў 1930.
 23 лютага 2022 года.